

Magasin inni avisen!

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 20 årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 13. september 2025

Girl Group tar oppgjør med guttastemning i bransjen

— Å GJØRE POP KULT ER EN FEMINISTISK HANDLING

Kultur s. 18–19

— Ukritisk
bruk av KI kan
gi grobunn
for farlig
sauementalitet

Kommentar s. 3

BI-STUDENT PÅ
STORTINGET:

— Enten går
det bra, eller
til helvete

Nyhet s. 13

THEY HAVE
SEX FOR A
LIVING

— It was very much
money driven

Magasin s. 4–9

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Idun Kjøl Wiig**
idun.wiig@gmail.com 974 17 414

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

Fotosjef: **Adrian Heggem Misfjord**

Desksjef: **Ida Fjeld**

Nettredaktør: **Oscar Alexander Undahl**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Kløvfjell**

Deskjournalist: **Freyja Eikrem Ims**

Korrektursjef: **Selma Flood**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Jeg er både sint, og veldig, veldig skuffet

Idun Kjøl Wiig,
Ansvarlig redaktør

I august kom nyheten om at regjeringen ønsker å styrke leietakers rettigheter her til lands. 25 år etter den første husleieloven kom på plass, har politikerne endelig fått ut fingeren og skjønt at det kanskje ikke er så fett å leie i et uforutsigbart leiemarked uten noen form for tilsyn av utleierne. Du trenger ikke lete lenge for å finne skrekkehistorier: I mars kom Forbrukerrådet med en rapport om at én av fem studenter opplever en ulovlig økning i leieprisen sin. Gjennomsnittssleia for et rom i Oslo ligger på 9730 kroner, ifølge Statistisk sentralbyrå. Det er åpenbart at en ny husleielov er på overtid.

Får Arbeiderpartiet det som de vil, kommer leietakers rettigheter til å styrkes på flere måter. De vil blant annet innføre et minstekrav for boligens kvalitet og øke minstestiden for utleiekontrakter fra tre til fem år. Så hvorfor jubler vi ikke? Fordi, paradoksalt nok, øns-

sker Støre & Co. også at utleier skal kunne øke leien som de selv føler for etter tre år. I dag følger leieprisen det som kalles gjengs leie, som vil si at utleier kan justere prisen etter liknende boliger i samme område etter tre år. Dette kommer i tillegg til en årlig prisjustering etter inflasjon. Den nye husleieloven åpner for at utleierne skal justere etter markedspris. Dette er en oppskrift på at leiepri-

med å svekke dem på det som er aller viktigst for flest: nemlig en forutsigbar økonomi.

Vi har levd i en dyrtid siden pandemien. Husleie er den største utgiften for studenter, spesielt i Oslo. Den gjennomsnittlige husleia har økt med over 50 prosent de siste tolv årene, og leieprisene har aldri vært så høye som i 2024. Samtidig håver utleiemogulene inn milliarder: Utleieselskapene Heimstaden og Fredensborg, eid av milliardæren Ivar Tollefsen, fikk ikke mindre enn 16,7 milliarder kroner i overskudd mellom 2017 og 2022.

Hvis ikke dette sender gysninger nedover ryggen din, så vet ikke jeg. Jeg forventer å se en tydelig motstand på dette i Stortinget fra partiene som påberoper seg å være studentenes partier. Hvis ikke, blir jeg dypt, dypt skuffet.

Det er absurd at en ny lov som skal styrke leietakers rettigheter, ender med å svekke dem

sene vil skyte i været.

I ukas avis kan du lese om studentrepresentant i husleieutvalget. Hun frykter at dersom dette blir innført, blir leietakerrettighetene stående på stedet hvil. Også NSO-leder Sigve Næss Røtvold er sterkt kritisk til forslaget, og ber Stortinget forkaste denne delen av loven. Det er absurd at en ny lov som skal styrke leietakers rettigheter, ender

Arkivaren

Den siste sigg

Som hender i votter har siggenn nikotin opp gjennom historien vært studentens selveste *élan vitale*. Men etter nittitallets røykerestriksjoner ble de tidligere lykkelige flokkdyrene forvist som ensomme ulver til oppmerkede hjørner og avsidesliggende askebegre. I 2001 satte Studentparlamentet og universitetsledelsen ved UiO ned foten, da «hundrevis av studenter» daglig blåste i røykeforbudet i kantina på Frederikke. UiO hadde som mål å være røykefritt innen år 2000, men studentene nektet å stumpe røyken: «Universitetene burde respektere våre valg og la oss røyke i fred», mente en psykologistudent. Men noe form for autoritet utdrivelse av siggerne var ikke på agendaen: «Røykepoliti vil sende ut helt feil signaler og føre til unødvendige konflikter», meldte et tidligere medlem i Studentparlamentets arbeidskomite, selv om han kunne fortelle Universitas' journalist at han som pådriver for å få slutt på innerøykingen nesten fikk bank.

Universitas, 02.05.2001

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

- Universitas er en avis for og av studenter for leirestedene tilknyttet Studensamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Tenk sjæl og men!

Utdanning er et privilegium, og det følger med et ansvar. Du kan ikke la kunstig intelligens tenke for deg.

Kunstig intelligens

Laura Vaagland,
journalist i Universitas

Evnene til å tenke kritisk og kunne trekke linjer mellom større sammenhenger på egen hånd, er noe av det viktigste universitetene lærer sine studenter. Dersom denne ferdigheten blir borte, vil det kunne bli en trussel mot demokratiet, spesielt i en verden der autoritære og antidemokratiske bevegelser er på fremmarsj. En ukritisk bruk av KI-verktøy som ChatGPT kan svekke vår kritiske evne, og potensielt gi grobunn for en farlig saumentalitet. Det er vårt ansvar som studenter her i Norge å være bevisst på hvilket privilegium høyere utdanning faktisk er, og jeg bekymrer meg for at vi legger oss på lat-siden i stedet for å være på vakt.

Stadig vekker overhører jeg medstudenter som uten videre, og uten å tenke seg om, sier: «Bare spør ChatGPT». Det er urovekkende at dette foregår på en så tilsynelatende ukritisk måte. Historisk sett har det vært nettopp den kritiske evnen, og villig-

heten til å yte motstand mot urett, som har vært studenter og andres viktigste våpen i kampen for endring, og for en bedre verden. For eksempel har studenter i Serbia de siste månedene protestert høylytt mot

Stadig vekker overhører jeg medstudenter som uten videre, og uten å tenke seg om, sier: «Bare spør ChatGPT»

korupsjonen landet preges av, og nektet å godta et udemokratisk system som en selvfølge. I Nepal har det de siste ukene foregått store studentdemonstrasjoner, og statsministeren i landet har blitt tvunget til å gå av etter massive korupsjonsanklager.

Disse bevegelsene ledes av studenter som bruker sin kritiske vurderingsevne og våger å stille spørsmål ved sannheter andre tar for gitt. De ser urett, og ønsker endring.

Ved å ikke gå i dybden av pensum, og heller bruke KI-verktøy som minste motstands vei ved enhver mulighet, virker det for meg som at vi glemmer hvor heldige vi er.

For mens vi i Norge legger kabal i forelesning, og i stor grad tar utdanningen vår for gitt, forsvinner menneskerettigheter verden over. FN rapporterer at 2,5 millioner jenter er fratatt sin rett til utdanning i Afghanistan, og mens vi i Norge klager over traurig pensum, sønderknuses Gazas universiteter av teppebombing. Jeg tror det er viktig å kjenne på ubehaget ved å ha et

for studenter. Men dersom ChatGPT blir en forlengelse av oss, heller enn et nyttig verktøy, kan vi miste det viktigste universitetet forsøker å lære oss: evnen til å kunne trekke lengre linjer og tenke kritisk.

Det er selvsagt krevende å være student, og ofte er pensumlisten lengre enn tiden du har til rådighet. Spesielt når du er nødt til å jobbe i tillegg til å studere for å få lommeboken til å strekke til. Men ikke la kunstig intelligens og latskap gjøre deg blind og naiv, av den grunn. I en urolig verden er det uhyre viktig å ta til seg den kunnskapen universitetet forsøker å gi oss, for det er kun ved å ikke ta alt for god fisk at vi vil være parate dersom demokratiet settes i fare.

Når vi er ferdige som studenter, skal vi innta alle mulige roller i samfunnet, og da er det livsviktig at vi ikke legger oss for vane å unngå motstand fordi det er enklest. Å selvstendig trekke linjer og faktisk tenke sjæl, som Trond-Viggo Torgersen så tidløst sa det, er grunnbjelken i demokratiet vårt.

Min oppfordring er: Les pensum *selv*, diskuter faget, rekk opp hånda i forelesning, og vær student helt ut i fingertuppene. Det er så viktig – livsviktig, faktisk – at institusjonene og samfunnet i fremtiden vil være fylt av kloke hoder med evne til å stå imot urett, og som ikke lar seg kue av lettvinte løsninger.

slikt privilegium, fordi det skaper bevissthet rundt noe vi må verne om, og som vi har et ansvar for å ikke ta for gitt.

Jeg mener kunstig intelligens kan, og bør, brukes konstruktivt. Og jeg tviler heller ikke på at det vil bli et uvurderlig hjelpemiddel

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

Professor skal ha bestilt overgrep på nett

I juni ble en mannlig førsteamanuensis varetektsfengslet i fire uker etter å ha blitt siktet for medvirkning til voldtekt av barn under 14 år, skriver VG. Nylig ba påtalemyndigheten om at mannen skulle varetektsfengsles i ytterligere åtte uker, da siktelsen ble utvidet til å gjelde flere forhold.

Til VG opplyser politiadvokat i Kripes Gjermund

Egenæs Hanssen at det er snakk om en tidsperiode på tre år, der mannen skal ha fått voksne på Filippinene til å begå overgrep mot barn foran webkamera. Politiet arbeider nå med å skaffe oversikt over omfanget av saken, og å gjennomgå overgrepsmateriale som siktede skal ha besittet. Mannens forsvarer Morten Engesbak sier til VG at siktede ikke erkjenner straffskyld.

ALA

Regjeringen vil gi utleiere

Arbeiderpartiet vil tillate utleiere å justere leien som de selv vil. Samtidig lover de mer forutsigbarhet for leietakere. Utleieaktør er fornøyd, mens studenter fortviler.

Husleieloven

Tekst Younes Essahli Vik

Foto Adrian Heggem Misfjord og Shilan Sari

Støre-regjeringen lovet å endre husleieloven i forrige stortingsperiode. Det løftet brøt de. Når de nå skal gjøre det, er det ikke uten kritikk fra studentene.

– Hvis det blir innført, blir vi stående på stedet hvil, sier jusstudent Dalin Malek om én av regjeringens foreslåtte endringer i husleieloven.

Ved siden av studiene har Malek representert studentorganisasjonen Jussbuss i Husleielovutvalget. Utvalget har vurdert hvordan loven kan endres for å styrke leietakeres rettigheter. I fjor høst presenterte utvalget sine endringsforslag for regjeringen. Den kommende stortingsperioden skal regjeringen, etter å ha skroket flere av utvalgets forslag, legge sine tiltak frem for Stortinget.

– Null forutsigbarhet

Forslaget Malek mener vil holde leietakere på stedet hvil, handler om å gi utleier retten til å endre leieprisen som de vil én gang hvert tredje år, selv om kontrakten ennå ikke har utløpt. Dette kommer i tillegg til de årlige justeringene etter inflasjonen. Slik det er i dag kan utleier kun øke leien etter inflasjonen etter ett år, og øke leien til gjengs leie hvert tredje år. Gjengs leie er gjennomsnittlig leiepris for tilsvarende bolig i samme område.

– Hvis forslaget går gjennom, vil leietakere få null forutsigbarhet i prisøkningen, sier Malek.

Malek var del av et mindretall i utvalget som motsa seg forslaget.

Leder for Norsk studentorganisasjon (NSO), Sigve Næss Røtvold er enig med Malek, og mener regjeringen ikke burde tillate en slik oppjustering av leie.

– Vi er redde for at det vil føre til at leieprisene skyter enda høyere i været. Det er dyrt nok å leie privat fra før, sier Røtvold, som håper Stortinget vil presse regjeringen til å forkaste det spesifikke tiltaket.

Husleieloven

- + Husleieloven regulerer det rettslige forholdet mellom leietaker og utleier.
- + Den nåværende loven trådte i kraft for 25 år siden.
- + I 2023 nedsatte Støre-regjeringen Husleielovutvalget. Utvalget kom i 2024 med endringsforslag til loven.
- + I august gikk regjeringen ut med hvilke tiltak de vil fremme for Stortinget. De inkluderer noen av utvalgets forslag, men skroter andre
- + To sentrale forslag som skal bedre leietakeres rettigheter er fjerning av muligheten for bindingstid i leieavtaler, og fjerning av muligheten for «som den er»-forbehold.
- + Regjeringen ønsker også å tillate utleiere å oppjustere leieprisen i løpende leieforhold, utover vanlig inflasjonsjustering, én gang hvert tredje år.

Vil gjøre bindingstid ulovlig

Malek har tidligere uttalt til Morgenbladet at regjeringen har vært for lydhøre for utleiersiden. Samtidig er hun godt fornøyd med flere av forslagene som regjeringen nå velger å inkludere.

Dersom regjeringens tiltak blir stemt gjennom, blir det ulovlig å avtale bindingstid i leiekontrakter, og minstetiden for tidsbestemte leieavtaler vil øke fra tre til fem år. I praksis betyr det at leiekontrakten i utgangspunktet må vare i fem år, men at leietaker kan si opp kontrakten når som helst og flytte ut etter oppsigelsestiden, som oftest er på tre måneder.

– Bindingstiden er veldig viktig å få bort, sier Malek.

– Vi vet jo at studenter ofte er i usikre situasjoner med tanke på studieplass. Kanskje får man studieplass ett sted, og inngår en leie-

BÅDE-OG: Dalin Malek mener regjeringen treffer med noen tiltak, men bommer med andre.

Det som er galt er jo at utleier bare farer inn uten varsel

Dalin Malek, jusstudent og medlem i Husleielovutvalget

avtale der, men så kommer man inn på en ventelisteplass et annet sted, og ender opp med å måtte betale dobbelt i et helt år.

Regjeringen ønsker også å fjerne muligheten for «som den er»-

Nye opptaksregler til høyere utdanning

Fra og med studieåret 2028-29 kommer det nye opptaksregler, skriver Kunnskapsdepartementet i en pressemelding. Det blir færre tilleggspoeng og aldersgrensen for førstegangsvitnemål økes til 23 år. Med dagens regler kan du få inntil 14 tilleggspoeng, mens de nye reglene gir maksimalt fire tilleggspoeng.

– Det var helt nødvendig å rydde opp. Alle tilleggspoengene ga kunstig høye poenggrenser, på noen utdan-

ninger opp mot 70 poeng. Det er unødvendig at unge skal bruke masse tid og penger på å ta opp fag i stedet for å starte på en utdanning, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland (Ap). Det blir likevel fremdeles mulig å ta opp fag fra videregående skole.

– Alle fortjener en ny sjanse. Derfor skal det fortsatt være mulig å ta opp fag. På de mest populære utdanningene er det mange søkere som har svært gode karakterer.

Her kan lokale opptaksprøver være et godt supplement, så man også kan få frem andre sider av søkerne enn karakterer, sier Aasland.

Departementet presiserer at det fortsatt skal være to kvoter, én for dem som har førstegangsvitnemål, og én ordinær kvote.

OAU

mer makt over leieprisen

HÅPEFULL: NSO-lederen håper Stortinget presser regjeringen til å skrote et tiltak.

forbehold i leiekontrakter. Den typen forbehold tillater utleiere å leie ut boliger med feil og mangler, uten å opplyse om dem, ved å skrive i kontrakten at boligen leies ut som den er.

– Det skal ikke komme som en overraskelse at det er mangler i boligen, og utleier skal ikke kunne fraskrive seg ansvar. Så det er veldig positivt dersom et sånt forbehold blir ulovlig, sier Malek.

– **Større trygghet for oss studenter**
NSO-lederen deler mye av Maleks syn på regjeringens forslag: – Et par steg i riktig retning, kaller han det. – Vi er glade for at det gjøres

noe. Særlig for at en minstepandard på boliger tas alvorlig, med forbud mot som den er-forbehold, sier han.

Røtvold er også glad for at regjeringen ønsker å øke minimumsleietiden, og forby bindings-tid.

– Det gir større trygghet for oss studenter og kommer til å bety mye for mange.

Skuffet over skroting

Selv om regjeringen bedrer leietakeres rettigheter noe, har de valgt å skrote flere viktige tiltak, ifølge Malek. Særlig forslaget om standardkompensasjon hvis utleier urettmessig tar seg inn i boligen, mener hun burde inkluderes.

– Jeg mener at standardkompensasjon ville vært disiplinerende overfor utleierne, sier Malek.

I dag kan leietaker i noen tilfeller få avslag på leie dersom det skjer, eller si opp kontrakten, men dette mener ikke Malek er gode nok løsninger.

– Det er ofte en vanskelig situasjon for leietakere som både må dokumentere at utleier har tatt seg inn i boligen og kreve prisavslag. Da må leietakere også verdisette krenkelsen på deres privatliv, som ikke er en vurdering leietakere burde gjøre, sier Malek.

– Dessuten vil jo mange bli boende i boligen, for det er ikke nødvendigvis noe galt med selve boligen. Det som er galt er jo at utleier bare farer inn uten varsel.

– Et veldig balansert forslag

Da utredningen var ute på høring reagerte flere utleieaktører negativt. Flere var redde for at enda flere skulle slutte med utleie. En av organisasjonene som uttalte seg var Eiendom Norge. Administrerende direktør, Henning Lauridsen, var mest bekymret for at utleiere ikke skulle få lov til å oppjustere leien utover inflasjonen, noe både Malek og NSO-lederen mener de ikke burde få lov til. Regjeringens forslag gir utleiere den retten. Derfor mener Lauridsen nå at helheten i tiltakene er god.

– Mange av de bekymringene vi hadde opprinnelig, om at end-

ringene kom til å føre til færre leieboliger, er borte. Alt i alt er dette et veldig balansert forslag, sier Lauridsen.

Samtidig mener han at forslaget om fjerning av bindings-tiden er negativt for tilbudet i markedet. Han tror det vil gjøre at færre leier ut boligene sine, i frykt for at det blir mye jobb.

Regjeringen svarer på kritikken

Statssekretær i Kommunal- og distriktsdepartementet, Martin Østtveit-Moe (Ap) mener at loven er moden for endring, men ønsker ikke å si når tiltakene deres skal fremmes for Stortinget, annet enn at det skal skje i kommende stortingsperiode.

– Forhåpentligvis i første halvdel, sier han.

– *Student og utvalgsmedlem Malek mener regjeringen har vært for lydhør utleiersiden. Hva sier du til den kritikken?*

– Vi prøver å sørge for at leietaker har trygghet og forutsigbarhet. Men det skal utleier også ha, slik at de faktisk ønsker å leie ut bolig.

På spørsmål om hvorfor regjeringen foreslår å tillate oppjustering av leien hvert tredje år, utover den vanlige inflasjonsjusteringen, svarer statssekretæren:

– Det handler om balansen mellom utleier og leietaker.

– *Er det ikke nok for utleier med oppjustering etter inflasjonen?*

– Ikke nødvendigvis, mye kan skje på tre år. Vi har sett at utleiere er avhengig av forutsigbarhet for å ville leie ut.

– *Men dette rokker ved forutsigbarheten til leietakere?*

– De vil ha forutsigbarhet i en treårsperiode. I tillegg styrker vi forutsigbarheten og rettighetene til leietakere på andre områder, som med økt minstetid på leiekontrakter og fjerning av bindingstid.

– *Hvorfor ønsker dere ikke å innføre en standardkompensasjon når utleier urettmessig tar seg inn i leieboligen?*

– Vi tror ikke standardkompensasjon er veien å gå. Leieren har andre sanksjonsmuligheter, og vi vil heller tydeliggjøre disse.

HENTER FORSKERE FRA USA:

Prioriterer ikke utsatte forskningsfelt

I et usikkert politisk klima globalt, åpner Forskningsrådet lommeboka for å rekruttere internasjonale talenter til Norge. Hvem som kommer, er opp til institusjonene.

Akademisk frihet

Tekst Alvin Eikemo
Foto Olha Korop

– Jobbtilbudet i Norge var mer forutsigbart enn det jeg kunne få i USA. Der ble jeg tilbudt ett år, og det hadde ikke vært nok, forteller forsker i fluidmekanikk Jisoo Yuk.

Universitas møter koreaneren på hennes nye arbeidsplass, under en uke etter ankomsten til Norge.

Yuk har de siste fem årene skrevet sin doktorgrad ved Cornell University i USA, og skal gjennom Forskningsrådets ordning jobbe på Universitetet i Oslo (UiO) de neste tre årene.

Forskerflyktning?

I en pressemelding i april, i sammenheng med den nye ordningen, sa forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland (Ap) at «det er viktig for Norge å være offensive i en krevende situasjon for akademisk frihet». Likevel er det forskningsinstitusjonene selv som avgjør hvem som hentes til Norge.

– Vi har bare to krav til søknaden: at kandidatene har doktorgrad og at de knyttes til et prosjekt som enten er koblet til Fripro (en åpen, nasjonal konkurransearena innenfor alle fag og tema, finansiert av Forskningsrådet, *journ.anm.*) eller en av våre senterordninger. Slik er kandidatene kvalitetssikret allerede før de ansettes.

Det forklarer Mari Sundli Tveit, administrerende direktør i Forskningsrådet. Hun legger til at kandidatene også må komme fra utenfor Europa. Tveit merker seg likevel et mønster i kandidatene til ordningen.

– Det er jo interessant å se at av 14 søknader, så kommer 13 fra institusjoner i USA.

– Burde forskere som preges mest av det politiske klimaet bli prioritert i denne ordningen?

– Den vurderingen lar vi stå til institusjonene som står nærmere feltene og kan kjenne bedre på utfordringene som finnes, sier Tveit.

NYANSATT: Jisoo Yuk er den første ansatte på UiO gjennom forskningsrådets nye ordning.

Økonomi som største utfordring

Mens midler fryses av Trump-administrasjonen i USA, går det bedre på UiO.

– Det virker som det er en god økonomisk situasjon her. At vi har så mange folk på laget, er også en stor forskjell, forteller Yuk til Universitas.

– På den forrige laben min var det bare en student og en postdoktor, mens her er det tre-fire studenter og seks postdoktorater.

Yuk kommer til å jobbe under professor og forskningsleder ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN), Andreas Carlson. Professorensier han er fornøyd med sin nye kollega.

– Hun kommer fra et miljø som vi kjenner til på Cornell, så vi er trygge på at hun kommer til å passe godt inn.

Både Yuk og Carlson viser til økonomi som den største utfordringen i deres felt, både i Norge og internasjonalt.

– De jobber på en helt annen måte i USA. Der har arbeidstakerne færre rettigheter og de er vant til å jobbe med midler på årlige over-

føring. Når det stopper opp, blir det mye mer usikkert, forklarer Carlson. Han har jobbet i både Sverige og USA, og påpeker viktigheten av internasjonalt samarbeid:

– Dette er en av bærebjelkene i akademia, og slik det er bygget opp. Om en skal jobbe med forskning, er bred internasjonal erfaring essensielt.

I likhet med Tveit mener Carlson at det burde være opp til hver enkelt institusjon å vurdere hvilke forskere de skal ta imot. Ifølge professoren vil det være vanskelig å sette linjen for hvilke fagområder som burde prioriteres over andre i en slik ordning.

– Jeg tror det er best at den er åpen som den er.

Solidaritet eller bedre forskning?

– Det er foruroligende når USA ikke er den solide samarbeidspartneren de har vært før, sier rektor ved UiO Ragnhild Hennum. Mens USA tidligere har vært en motor for vestlig forskning, må UiO nå tenke annerledes.

– Vi ser nå at både enkeltforskere og vi som institusjon vender

Forskningsrådets nye ordning

- + Regjeringen lanserte i vår en ny ordning for å rekruttere utenlandske forskere til Norge
- + Frem mot 2029 skal det tildeles 300 millioner kroner til norske forskningsinstitusjoner
- + Det har kommet inn 14 søknader. 13 av dem kommer fra USA, og én fra Kina
- + UiO har ansatt fem forskere innenfor matematisk- og naturvitenskapelige miljøer. Jisoo Yuk er en av dem.

oss mer mot Europa for samarbeid.

Hennum forteller at UiO likevel bruker ordningen til Forskningsrådet først og fremst for å hente unge forskere som kan bidra til gruppene de blir ansatt hos, ikke primært for å tilby solidaritet.

Vi har bare to krav til søknaden

Mari Sundli Tveit,
administrerende direktør
i Forskningsrådet

– Universitetet har over mange år jobbet med Scholars at Risk for

TRYGGHET: Yuk opplever jobbtilbudet i Norge som mer forutsigbart enn i USA.

å hjelpe utsatte forskere, det er et arbeid som foregår separat fra den nye ordningen. Den har vi benyttet for at sterke fagmiljøer skal få knyttet til seg unge talenter.

Hennum påpeker at de fem forskerne som i denne runden kommer til UiO allikevel har opplevd et press.

– Dette er forskere som har ønsket seg ut av USA, så det er jo et element av solidaritet i ordningen, det er åpenbart.

Hennum forteller at ordningen er åpen for alle fakultetene, som alle har hatt mulighet for å søke. MN var først ute, og hun utelukker ikke at flere UiO-enheter kan komme til å søke på ordningen.

TUTTIFRUTTI: Det nærmeste vi kom tuttifrutti-fargene en gråfylt septemberdag på Blindern, var en beskjedne bok-regnbue på HumSam-biblioteket.

Hva har tuttifrutti med stortingsvalget å gjøre?

Et historisk fempartiflertall på Stortinget har gitt statsministeren både et godis-kallenavn og en rekke harde nøtter å knekke.

Regjeringssamarbeid

Tekst Selma Turiddatter
Foto Kristoffer Steffensen Lenes

For første gang er rødgrønt flertall avhengig av fem partier etter årets stortingsvalg: Arbeiderpartiet (Ap), Rødt (R), Senterpartiet (Sp), Miljøpartiet De Grønne (MDG) og Sosialistisk Venstreparti (SV).

– Det er en ny parlamenta-

risk situasjon, og det er oppriktig spennende å se hvordan de vil finne ut av ting med hverandre og hvordan de samarbeider, sier NRKs politiske kommentator, Lars Nehru Sand, til Universitas om flertallet som har fått navnet «tuttifrutti-samarbeidet».

Det kan nesten virke som en moderne familiesituasjon, med dine, mine og våre. Bare at det ikke handler om barn, men hel-

ler saker, partier og mandater. Da Lars Nehru Sand besøkte Universitet i Oslo (UiO) forrige uke for å diskutere veien videre etter stortingsvalget – grytidlig, i et studentperspektiv – en regnfull torsdag, var auditoriet likevel fullt. Det er ikke bare, bare å forstå denne «oppriktig spennende» nye parlamentariske situasjonen.

– Oppriktig spennende

Til tross for at alle de rødgrønne partiene er enige om at de støtter Jonas Gahr Støre som statsminister, er det nok av saker partiene er

uenige med hverandre i. «Lykke til», var (avtroppende) Høyre-leder Erna Solbergs hilsen på valgnatta.

Har den politiske kommentatoren troa?

– Det er ganske mye de må bli enige om, og mye å sortere for Støre. Så det blir en krevende situasjon for statsministeren.

Den politiske kommentatoren i NRK har vært en populær mann de siste månedene. Han har analysert både prognoser, partiprogram, flertallskonstellasjoner og valgresultatet for norske velgere. Sand trekker spesielt frem klima og energi som to vanskelige saker for partiene – spesielt dersom sakene i tillegg har et «internasjonalt preg». Her kan forskjellene mellom partiene virkelig komme frem.

Drama én gang i uka?

Selv om det ble rødgrønn seier i valget, var det Fremskrittspartiet som på mange måter ble den store valgvinneren, med 47 mandater på Stortinget. Det er 26 flere enn de hadde forrige periode.

– En overraskelse ved valget var at mange av dem som sa de skulle stemme Frp, faktisk gjorde det. Det er en type velgergruppe som kanskje ikke normalt stemmer som ble mobilisert, forklarer Sand.

Men det var ikke kun Frp som gjorde et brakvalg. MDG kom også over den berømte sperregrensa for første gang. Det skjedde etter at partiet gikk ut i det store og brede og garanterte at Sylvi Listhaug ikke skulle bli statsminister dersom de fikk makt.

– De klarte å endre retorikken rundt klimapolitikken til å handle mer om gulrot enn pisk, og de virker langt mer pragmatiske og samarbeidsvillige. Det vant de på.

Sand trekker frem MDG og Rødt sine nye roller som samarbeidspartier, og mer maktsøkende enn tidligere, som noe som blir spennende å følge med på. Begge partiene får langt flere roller og posisjoner på Stortinget enn de har hatt tidligere.

– Jeg tror også de andre partiene må være forsiktige med å misbruke muligheten for å lage drama. Det kan ikke være drama én gang i uka, mener Sand.

Han mener det er viktig at alle partiene vurderer både når, hvor ofte og hvorfor de lager drama.

Aldri skjedd før

Jostein Askim er professor i statsvitenskap ved UiO, og forsker på nettopp regjeringer. Han forklarer at vi i Norge ikke velger statsminister eller regjering, men stemmer på representanter til Stortinget. Så må stortingsflertallet igjen tolerere regjeringen.

Valgresultatet betyr som kjent at Støre-regjeringen fortsetter,

også etter at det nye Stortinget åpner i oktober, men regjeringen må søke støtte hos flere partier enn til nå.

– På en måte kan vi si at regjeringen som institusjon ikke vet at det er valg. Regjeringen vet kun om de tolereres av Stortinget eller ikke.

Sånn sett er ingenting forandret. Situasjonen på Stortinget er derimot endret.

Vi kjører slalåm helt til sola går ned

Etter at Senterpartiet forlot regjeringa i januar i år, har Arbeiderpartiet kjørt solo, også kjent som en mindretalls-ettpartiregjering. Det betyr at ingen saker går på automattikk, men at Arbeiderpartiet må jobbe for flertall for hver sak de vil ha gjennom. Og selv om de nevnte tuttifrutti-partiene i utgangspunktet

støtter Støre, er det eneste viktige med et stortingsflertall å få over 85 stemmer – uavhengig av hvem som stemmer for.

Askim tror ikke det er usannsynlig at Støre søker seg til andre partier for flertall i stedet for «tuttifrutti»-gjengen, med unntak av i statsbudsjettet.

– Her må vi skille mellom statsbudsjettet og andre mulige stortingsvedtak. Statsbudsjettet er det virkelig store, da må ett og samme flertall si seg enig i hele statsbudsjettets rammer. Der det er vanskelig å se for seg at flertallet utgjøres av noen andre enn disse fem partiene.

Dersom en regjering ikke klarer å få flertall for statsbudsjettet før jul, så har «regjeringen svikta fullstendig», sier Askim. Det er den viktigste saken en regjering skal legge frem.

– Men så er det masse andre ting som skal skje i Stortinget!

Og det er her slalåmen kommer inn i bildet.

– Hva er sannsynligheten for at Støre kjører litt slalåm på Stortinget? At

han søker ulike flertall fra sak til sak?

– Det blir litt forskjellige flertall fra sak til sak. Så på en måte må Arbeiderpartiet kjøre litt slalåm mellom sakene. Det er lett å se for seg at det kommer noen tilfeller hvor de finner et flertall uten Senterpartiet, og at de finner noen flertall uten Rødt og SV.

Og nettopp Senterpartiet tror Askim at kan bli en joker fremover. Sp er nemlig det eneste partiet som er sannsynlig til å stemme sammen med de borgerlige partiene. Hvis du sammenligner partiprogrammene til Senterpartiet og Frp, finner du ganske så mye likt, påpeker Askim.

– Dermed utgjør de en mer reell trussel om å gå mot regjeringa enn hva de andre partiene gjør.

Boikott-festival legger press på universitet

Palestinaaktivister holder festival for å kreve total akademisk boikott. Kan et nytt universitetsstyre imøtekomme kravene?

Akademisk boikott

Tekst Ingemar Stirling Gundersen
Foto Kristoffer Steffensen Lenes

Mandag 15. september startet Palestinauka på Blindern. Arrangementet er en ukes lang markering, som arrangeres av Oslo Studentintifada, Studenter for Palestina og Palestina Pop-Up Kafé. På programmet er det flere ulike arrangementer rundt omkring i byen, som ulike workshops og panel-samtaler. Dette skjer samtidig som FNs granskningskomité tirsdag 16. september konkluderer med at Israel har begått folkemord i Gaza.

– Målet er at det skal være et åpent miljø for at studenter skal kunne bli kjent med andre studenter som er engasjert i Palestina. I tillegg skal man kunne lære og ha det hyggelig, selv om det er en veldig seriøs sak, sier Kaja Dybedal, student og Palestinaaktivist.

Protesterte mot Kongsberg Gruppen

Festivalen sparket i gang på Frederikkeplassen ved Universitetet i Oslo (UiO) med en demonstrasjon mot Kongsberg Gruppens deltakelse på Karriereuka på Blindern. Her var formålet å komme i kontakt med studenter som kan ønske seg en fremtidig karriere i selskapet. Kongsberg Gruppen har tidligere fått kritikk for å blant annet potensielt ha utstyrt israelske F-35 fly med norskproduserte våpen.

Fra scenen ble det holdt appeller, der akademisk boikott og Kongsberggruppens tilknytning til okkupasjon var fellesnevner. Videre fulgte en demonstrasjon mot Kongsberg Gruppens rekrutteringsstand på campus.

– Jeg syntes det er dårlig av universitetet. De er åpenbart oppmerksomme når de har såpass mye sikkerhet rundt det. Det er ikke noen hemmelighet at Kongsberg Gruppen er en av de største bidragsyterne til det pågående folkemordet fra norsk side, forteller Dybedal.

Tidligere har Gaza-campen blitt arrangert på Blindern, der nesten 50 demonstrerende sov i telt utenfor campus samtidig i

DEMONSTRERER: Palestinaaktivister protesterer mot Kongsberg Gruppen og krever total akademisk boikott av Israel.

perioden mai til oktober i fjor. Gabriel Sales er pressekontakt for Palestinauka, og forteller om viktigheten av å være synlig på campus.

– Gaza-campen på palestina-plenen i fjor var basert på en idé om en massecamp der vi samlet så mange studenter som mulig til en vedvarende protest overfor UiO. Den hadde en enorm påvirkning på diskursen, og ting har gått i positiv retning etter det.

Blant annet er UiOs etiske retningslinjer for innkjøp revidert, som vil si at de skal følge opp at leverandører «etterlever menneskerettigheter, internasjonal humanitærrett og folkerett i konfliktområder tydeliggjøres». I dag er det likevel fremdeles mulig for forskere å inngå samarbeid med andre israelske forskere.

Krever total akademisk boikott

Palestinaukas innledende talere snakket ikke bare om Kongsberg Gruppen, men hadde også krav om en akademisk boikott. Sales forteller at en total akademisk boikott av Israel er målet.

– Studentparlamentet mener i likhet med oss at det skal være en institusjonell akademisk boikott. Noen av oss er skeptiske til om de klarer å få det til. Vi har respekt

for universitetsstyret, men de har kjørt en linje der de synes det er greit at vi skriker om Palestina-saken, så lenge de ikke må gjøre altfor mye, sier han og legger til:

– Israelske universiteter støtter også opp under okkupasjonen. Det finnes to valg: boikott eller ikke boikott, og det som er etisk i henhold til folkeretten er boikott, konstaterer Sales.

– Israel bedriver *scholasticide*

Sales' ønske om boikott får gjengang på Villa Eika. I juni 2025 tok Milad Rezvan over som leder av Studentparlamentet ved UiO. Én måned tidligere tiltrådte et nytt

lestina nå, så er det ikke lenger et abstrakt prinsipp med akademisk boikott. Universiteter bombes målrettet, studenter mister retten til å lære og forskere blir drept eller fordrevet, forklarer Rezvan.

Rezvan mener at Israel bedriver *scholasticide*, som er et begrep som beskriver systematisk masseødeleggelse av utdanning.

– Hvilken akademisk frihet er det vi bevarer, og på bekostning av hvem? Når palestinske studenter mister både liv og fremtid, mister disse ordene all mening. Akademisk boikott er ikke bare symbolpolitikk, men det handler om å stå opp for akademisk frihet og stu-

klare på at de ikke vil gå inn i nye samarbeidsavtaler med israelske universiteter. Samtidig får vi se at selskaper som Kongsberg Gruppen får stå og rekruttere. Vi har troen på at de holder seg oppdatert på situasjonen i Israel, forteller Rezvan.

– Syntes du det var et godt nok kompromiss at den avgåtte rektoren på UiO hevdet at universitetet ikke skulle gå inn i flere nye akademiske samarbeid?

– Det er en forskjell mellom å si at man ikke skal gå inn i nye akademiske samarbeid, og full akademisk boikott. Man kan kanskje hevde at utfallet blir noe likt, men det handler om en politisk bevegelse, og å legge press. Når man går så tydelig ut mot Russland, men ikke Israel, blir dette veldig spesielt.

Skal diskuteres på styremøte

Steile fronter har til tider preget Palestinaaktivistenes forhold til universitetsstyret. 6. mai 2025 ble derimot UiO-ledelsen enige med protesterende studenter om å ikke inngå nye samarbeid med israelske universiteter. Rektor ved UiO Ragnhild Hennum er imidlertid ikke bekymret for Kongsberg Gruppens tilstedeværelse på campus.

Det finnes to valg: boikott eller ikke boikott, og det som er etisk i henhold til folkeretten er boikott

Gabriel Sales, presseansvarlig for Palestinauka

universitetsstyre på UiO. Rezvan har tidligere uttrykket sterkt engasjement for akademisk boikott av Israel, og at UiO skal bruke sin posisjon til å ta tydelig avstand fra okkupasjon og urett.

– Når vi ser på situasjonen i Pa-

denters rett til utdanning, uansett hvor i verden de bor.

– Hvilke forventninger har du til det nye universitetsstyrets standpunkt om akademisk boikott?

– Først og fremst er vi positive til det nye rektoratet. De har vært

SKUFFET: Palestinaaktivist Kaja Dybedal synes det er dårlig av universitetet å la Kongsberg Gruppen rekruttere på campus.

Hvilken akademisk frihet er det vi bevarer, og på bekostning av hvem?

Milad Rezvan, leder for Studentparlamentet ved UiO

«Kongsberg Gruppen, på linje med andre arbeidsgivere, kan delta på arrangementer på UiO, som Karrieredagen», skriver hun i en e-post til Universitas.

Hennum konstaterer at de tar situasjonen i Gaza på alvor.

«Vi er alle sterkt preget av den forferdelige situasjonen i Gaza. De menneskelige lidelsene er enorme og har opprørt både studenter og ansatte. UiO er opptatt av å legge til rette for ytringer. Det er vi også i dette tilfellet og

legger til rette for markeringene», skriver Hennum.

Akademisk boikott er noe både Studentparlamentet og Palestinaaktivistene stiller krav om, men en avklaring har ennå ikke kommet.

«Akademisk boikott kommer til å bli diskutert på møte i universitetsstyret senere i høst», skriver Hennum. De kommende styremøtene er satt til 23. september, 27. og 28. oktober.

universitas@universitas.no

ANNONSE:

Tilbudsguiden

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

Utleie av:

- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknisk
- Silent Disco

10% Student rabatt

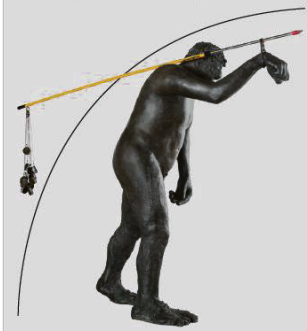

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Allt av artister og underholdere

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer • Åpninger
Klubbkveld • Bibliotek • Foredrag

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og
celleprøve
Studentpris kr. 1.050,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på
majorstua.kvinneklinikk.no

YOGA

STUDENTMEDLEMSKAP

YOGA

UBEGRENSET YOGA FOR KUN

599,- MND

[WWW.LEELAGAMBLEBYEN.NO](https://www.leelagamblebyen.no)

FORENING

På vei inn i finansbransjen?

Som studentmedlem i
Finansforbundet får du tilgang til

**faglige eventer,
hjelp med jobbsøknad,
CV og arbeidskontrakt**

og mange andre fordeler på
vei inn i arbeidslivet.

Skann QR-koden
for å bli medlem
for kun kr. 250/år.

TILBUDSGUIDEN

**GODE
TILBUD
FOR
STUDENTER
I
OSLO**

KULTUR

**Oslos mest spennende
konsertprogram med jazz,
improvisasjon og musikk
som ikke ligner annet**

**Studentpriser
Uhørt! med gratis inngang**

nasjonaljazzscene.no

Sentralen

Konsert, klubb og musikk
Kunst, teater og dans
Quiz, sosialt og kreativt
Boklesning, foredrag
Samtaler og utstillinger
Festivaler
Åpen mikrosfon

sentralen.no

KINO

INGEN ER FRI FØR ALLE ER FRI

OSLO/FUSION

FILMFESTIVAL 19.-28. SEPTEMBER

CINEMATHEKET

Norsk filmskole

www.cinemateket.no

DANS

**DANSESTUDIOET
FOR ALLE**

SUBDANS

**GRATIS PRØVETIME
10% STUDENTRABATT**

SUBSDANS ER ET VARMT
OG INKLUDERENDE
DANSESTUDIO MIDT I
OSLO MED FOKUS PÅ
KVALITET, DANSEGLEDE
OG FELLESSKAP!
SUBSDANS.NO

STUDENTER OM DRAPET PÅ KIRK:

– Jeg er ikke kjempelei meg

Charlie Kirk har både blitt martyrerklært og kraftig kritisert etter drapet på ham forrige uke. Men hvordan forholder Oslo-studenter seg til debatten? Vi har sjekket.

USA

Tekst Edvard Martinius Gilje
Foto Adrian Heggem Misfjord

– Det er en irriterende debatt å følge med på. Veldig polarisert, og med få nyanser, sukker Irja Sofie Lindvall (27), sosiologistudent ved UiO.

Drapet på amerikanske Charlie Kirk har utløst omfattende debatt, ikke bare i USA, men også i Norge. Universitas har spurt hva studentene mener om drapet og debatten som har fulgt.

Virker mot sin hensikt

– Selv om du har meninger som kan tas som kontroversielle og dårlige, så burde du ikke bli skutt for det, mener kultur- og kommunikasjonsstudent Birk Nikolai Stenkjær Wikeland (26).

Fredrik Johnsen (21), maskiningeniørstudent ved Oslomet, reagerer på at selve drapet ikke bare er tragisk, men også kan ha utilsiktede konsekvenser.

Neste steget fra å skjelle hverandre ut, ville jo da vært å drepe hverandre

Fredrik Johnsen (21), student ved Oslomet

– Om poenget var å stilne Charlie Kirk, vil dette heller virke mot sin hensikt.

Dataingeniørstudenten ved Oslomet Diar Faris Murad (20) uttrykker en viss ambivalens knyttet til drapet. Han peker på Kirks tydelige standpunkt for retten til å bære våpen. Kirk har uttalt at det sannsynligvis ville bli noen ekstra drap på grunn av retten til å bære våpen, men at dette var «verd» det. Murad understreker at ingen bør drepes for meningene sine, men innrømmer samtidig at følelsene hans er blandede.

– Jeg er ikke kjempelei meg.

Lindvall deler Murads ambivalens og forteller hvordan saken har satt i gang refleksjon om egne holdninger.

– Først var jeg jo litt sånn: Det er ikke så farlig. Men så, når jeg har tenkt meg om, så er det jo ikke riktig å drepe sin politiske

ORD, IKKE KRUTT: Vold er aldri svaret når det kommer til politikk, mener Birk Nikolai Stenkjær Wikeland (26).

motstander, uansett hvor radikale meninger de har.

En konservativ og splittende stemme

Kirk blir av de fleste oppfattet som en sterk, konservativ stemme. For noen er det positivt, for andre det motsatte.

– Han var en hykler. Han tenkte på sin egen rikdom i Amerika og er komfortabel, men han tenkte ikke på de andre, sier Murad, med henvisning til Kirk sine pro-israelske uttalelser om folkemordet som pågår i Gaza.

Johnsen, som selv identifiserer seg med høyresiden, forklarer at han også er enig med Kirk i noe:

– Jeg har ikke noe spesielt imot han. Han sa noen ting jeg kunne støtta, og noe er jeg helt imot.

– Kirk mente at hvis datteren hans på ti år skulle ha blitt voldtatt, ville han motstå abort. Når jeg hører sånt, kjenner jeg at sympatien for et slikt menneske blir borte. Samtidig synes jeg ikke at dette eller andre synspunkter er en grunn til å ta et liv, forteller Ahmed Ahmed (28) som studerer italiensk på UiO.

– Vi er delstaten uten stemme

Som svar på spørsmål om hvorfor drapet på en amerikansk konservativ aktivist vekker så mye oppmerksomhet i Norge, peker studentene på ulike faktorer.

– Vi har jo en tendens til å etterligne amerikanerne. Vi er en stor konsument av amerikansk mediepolitikk og kultur. Innimellom føles det ut som at vi er delstaten som ikke har noen stemme, sier Ahmed.

Wikeland legger vekt på at den yngre generasjonen får nyhetene sine fra sosiale medier og at dette gjør at saker lettere kryss

MANGELFULLT: Ahmed Ahmed (28) mener at den norske debatten mangler nyanser.

ser landegrenser. Kirk hadde nærmere 10 millioner følgere på Tiktok og 12 millioner på Instagram.

– Mange av de eldre politikerne vet ikke hvem han er. Men vi som er yngre visste hvem han var, og pleier å få ham opp på Tiktok og Instagram, sier Wikeland.

Samtidig mener noen at økt polarisering i Norge gjør at saken vekker mye oppmerksomhet.

– Jeg tror Norge begynner å bli mer polarisert. I løpet av valgkampen har høyresiden og venstresiden vært i krig med hverandre, sier Johnsen og legger til:

– Neste steget fra å skjelle hverandre ut, ville jo da vært å drepe hverandre. Jeg håper aldri det når Norge, men jeg tror det er noe av grunnen til at det blir så sentralt nå.

Få nyanser, sterke prinsipper

Alle studentene understreker at selv om de er uenige med Kirk i flere saker, står prinsippet om ytringsfrihet sterkt.

– Vold er aldri svaret når det kommer til politikk, sier Wikeland.

– Man må snakke sammen, ikke være

redd for å ytre meningene sine og møte motstand. Man må møte meningsmotstandere med ord, ikke med kuler og krutt.

Johnsen trekker frem viktigheten av uenighet:

– For meg er uenighet bra. Det bringer frem bedre løsninger.

Samtidig opplever Ahmed at debatten i Norge mangler nyanser og kvalitet. Han bruker NRKs Debatten-sending om Kirk-drapet, torsdag 11. september, som eksempel.

– Jeg fikk inntrykk av at noen av deltakerne i debatten hadde som mål å presentere Kirk på en bestemt måte som de mu-

REFLEKSJON: Debatten om Kirk har fått Irja Sofie Lindvall (27) til å reflektere over egne holdninger.

Drapet på Charlie Kirk

+ Forrige uke ble amerikaneren Charlie Kirk skutt og drept under et arrangement på Utah Valley University.

+ Kirk var kjent for å reise rundt og debattere meningsmotstandere, ofte på universiteter rundt i USA.

+ Han var også kjent for å være kontroversiell. Han var blant annet sterkt negativt til homofile og andre minoriteter, han mente religionsfriheten burde innskrenkes og at kvinner burde underkaste seg menn.

+ Drapet på Kirk har skapt store reaksjoner også i Norge.

Kilde: NRK

ligens hadde bruk for i deres politikk, sier Ahmed og legger til:

– De fleste tok en posisjon og kom med uttalelser ut fra denne, i stedet for å diskutere med hverandre. Det vil jeg ikke kalle en debatt.

Avgjørende forskjeller mellom Norge og USA

Demokratiforsker ved UiO Kaja Sparre Bakke (28) mener det er selvsagt at vi i Norge følger amerikansk politikk og importerer noen av debattene.

– Jeg tenker det er naturlig at vi følger med på, og debatterer, det som foregår i USA.

Samtidig er det avgjørende forskjeller som skiller den norske og amerikanske debatten. For det første er debatten mer polarisert i USA enn i Norge, for det andre står våre demokratiske institusjoner sterkere. Det er ikke alt som kan overføres til en norsk kontekst, mener Bakke.

– Og det skal vi nok være glade for, legger hun til.

HELDIG: Med fast fulltidsjobb bekymrer lektor Hannah Syverstad seg mindre for studiegjelden.

Studiegjelden blant nyutdannede har vokst kraftig de siste årene. NSO-leder advarer om konsekvensene av stipendordningen.

Studiestøtte

Tekst Iliad Rostami
Foto Shilan Sari

– Jeg var heldig som fikk fast fulltidsjobb rett etter studiene, sier Hannah Syverstad (28). Hun har de siste to årene jobbet som lektor på en ungdomsskole. For mange nyutdannede kan det å få seg jobb tidlig etter studiene bli enda viktigere framover.

Studiegjelden øker

Gjennomsnittlig studiegjeld for nyutdannede med bachelorgrad har aldri vært høyere. I 2024 var den på 457.000 kroner, ifølge Lånekassens siste rapport. Samtidig har rentene på studielån mer enn tredoblet seg de siste tre årene, og ligger på rett over fem prosent i dag. For mange norske studenter kan det dermed bli tyngre å håndtere studielånet når utdanningen er fullført.

– Hvis jeg ikke hadde fått fulltidsjobb med en gang, ville situasjonen sett helt annerledes ut. Da ville det nok vært mye mer

Studiegjeld

- + Andelen nyutdannede med høy studiegjeld har økt med omtrent 10 prosent fra 2019
- + Av 104.000 som avsluttet utdanningen i 2024, hadde nesten halvparten av dem over 400.000 kroner i studielån
- + De som har tatt utdanning i utlandet har høyest gjeld, med gjennomsnitt på 754.000 kroner
- + Mer enn 2000 nyutdannede hadde over 1 million i gjeld i 2024

kreven, sier Syverstad. Før hun begynte i jobben, studerte hun sosiologi og fransk, i tillegg til en femårig lektorutdanning. Til sammen studerte hun i sju år, hele veien med fullt lån og stipend fra Lånekassen.

Kritiserer låneordning

– Det er synd, men ikke overraskende, at studiegjelden har skutt i været, sier leder i Norsk studentorganisasjon Sigve Næss Røtvold. Han peker særlig på én årsak.

– Endringer i studiestøtten de siste årene gjør at stadig flere studenter sitter igjen med større lån, mener NSO-lederen. I 2019 ble omgjøringsordningen endret slik at studenter kun fikk 25 prosent i stipend underveis basert på studiepoeng, mens resten ble gitt etter at graden var fullført. For dette ble 40 prosent av studielånet gjort om til stipend basert på oppnådde studiepoeng. Fra inne-

værende semester skurr Lånekassen på fordelingen igjen. Framover vil 25 prosent av lånet gjøres om når en fullfører en grad, mens bare 15 prosent gis for studiepoeng.

– Nå straffes studenter som bytter studier eller tar et årsstudium, og gjør at mange ender med høyere gjeld enn før, sier Røtvold. Han sier de ønsker å gå tilbake til ordningen der det var studiepoengene som avgjorde.

Markedsstyrt studielån

– Studielånsrenten følger utviklingen i boliglånsrentene, sier Torberg Falch, professor i samfunnsøkonomi ved NTNU. Lånekassen fastsetter renten ut fra gjennomsnittet av de fem beste tilbudene på boliglån med et lite fratrekk, som gjør at studielånet alltid ligger litt under boliglånsrentene. I takt med at rentene generelt har økt, har studielånsrenten gjort

Nå straffes studenter som bytter studier eller tar et årsstudium

Sigve Næss Røtvold, leder i NSO

det samme. Til sammenligning bestemmes renten i Sverige politisk, og ligger på i underkant av to prosent.

For Hannah Syverstad har det derimot ikke vært veldig vanskelig

at rentene på studielånet har gått opp. Hun peker på at det først og fremst skyldes at hun er i jobb og eier bolig.

– Jeg har ikke lagt særlig merke til renteøkningen, rett og slett fordi jeg har hatt rom for det i budsjettet, sier Syverstad. Torberg Falch sier at Lånekassens rente er den

Hvis jeg ikke hadde fått fulltidsjobb med en gang, ville det vært mye mer krevende

Hannah Syverstad (28), lektor på ungdomsskole

beste utlånsrenten som finnes, og at det derfor ikke er nødvendig å betale mer i avdrag enn man må.

– Staten vil gi studentene et billig lån, men ikke så billig at fordele regnes som en skattepliktig inntekt, forklarer han. Han legger vekt på at støtten Lånekassen gir, først og fremst er under studietiden.

– Da får du stipend og slipper renter. Etter endt utdanning forsvinner støtten, og lånet betales ned som andre lån, riktignok til den laveste renten som er mulig å få.

Økt studiestøtte

I mai vedtok Stortinget at studiestøtten skulle knyttes til folketrygdens grunnbeløp (G) innen 2029. For studentene betyr det at støtten justeres i takt med annen lønns- og prisvekst i samfunnet. NSO-lederen understreker at det er avgjørende hvordan økningen

fordeles mellom lån og stipend.

– Det viktigste for oss er at det er stipendet som øker, ikke lånedelen. Hvis økningen kun skjer gjennom lån, øker vi bare gjeldsbyrden for framtidige studenter, sier Røtvold. Torberg Falch mener at studielånet fortsatt vil være gunstig, selv med høyere lån og rente.

– De aller fleste som tar høyere utdanning får en god lønn over tid, og da blir studielånet håndterbart.

Han mener studentene ikke bør være bekymret for å ta opp lån hos Lånekassen.

– Studielånet vil alltid være det billigste lånet du kan ha, og det er uten krav om egenkapital. Hannah Syverstad deler synet på at låneordningen i bunn og grunn fungerer bra. Hun minner samtidig om at mange studenter kan ha mulighet til å få slettet deler av lånet i løpet av, og etter utdanningen.

– Som lektor kan man få nedskrivning av studielån både for å fullføre på normert tid, for å ha realfag eller fremmedspråk, og for å jobbe i Nord-Norge. Det finnes flere ulike ordninger basert på studiet du tar, og det er helt klart verdt å sjekke ut, sier Syverstad.

ETTERLYSER KI-TILTAK:

– Studenter, ikke bli a

Høyere skatt på KI-systemer, borgerlønn og en lærlingordning for nyutdannede. Dette er ekspertens forslag til løsninger på morgendagens KI-utfordringer.

Kunstig intelligens

Tekst Sigurd Øye Linnestad
Foto Sigrid Ewing og Kristoffer Steffensen Lenes

– Jeg velger å være optimist. Kanskje jeg er helt uvitende og litt godtroende når jeg sier at jeg skal være optimistisk, men jeg tror fortsatt det er viktig. Vi er en ressurs som ikke kan erstattes, rett og slett.

Det sier den nyutdannede informatikeren Christopher Hagen Tolloczko. Han er ikke bekymret for å bli erstattet av kunstig intelligens (KI).

Tidligere i år annonserte digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne Tung (Ap) at 80 prosent av offentlige virksomheter skal ta i bruk KI innen utgangen av året. På tross av storslåtte mål om bruk av KI, fremmer regjeringen få konkrete politiske løsninger som skal forebygge uheldig konsekvenser av automatisering, mener filosof og fagsjef i tankesmien Langsikt, Aksel Braanen Sterri. Dette rammer særlig nyutdannede, som Tolloczko.

Generasjon arbeidsløs

Tolloczko ble ferdig med masteren i informatikk: design, bruk og interaksjon ved Universitetet i Oslo (UiO) i vår, og er fortsatt på leting etter jobb. Han presiserer at han er «superfornøyd» med utdanningen fra UiO. Han er imidlertid ikke alene om å søke jobb, og han anslår at omtrent halvparten av kullet hans fremdeles ikke har fått fast arbeid. Både på bachelor- og masterprogrammet fikk han presentert informatikkstudiet som den sikreste veien til fast jobb.

– Jeg fikk beskjed om at alle får jobb før de er ferdige. Det vet de jo ikke. Sånn sett er det litt misvisende å si, men selvfølgelig skjønner jeg hvorfor man sier det. Fordi det gjør studiet mer populært.

Færre stillinger til juniordesignere

Tolloczko kaller seg optimist, men peker på automatisering som en årsak til det harde jobbmarkedet informatikere har i vente.

– Nå kan jeg designe en nettside fryktelig fort med veldig be-

grensede kodekunnskaper. Dette var mye mer utfordrende før, men er nå blitt veldig lett. Det kan gjøre at du blir mer effektiv og jobber raskere.

Samtidig vil det bety at det blir mindre etterspørsel etter folk med kodekompetanse, mener Tolloczko:

– Da har du én istedenfor tre som du må lønne.

Ifølge Tolloczko kan denne utviklingen ha ført til færre stillinger til juniordesignere:

– Og så lyses det ut seniorstillinger i hytt og vær, fordi folk vil ha erfaring, naturligvis. Men så sitter jo jeg her, da.

Ikke bare IT-sektoren som vil endres

Den oppsiktsvekkende utviklingen til KI-systemer de siste årene har vært mest markant innenfor IT-sektoren. Mye tyder likevel på at andre fagdisipliner ikke er skjermet fra KI.

– En pessimistisk prognose er at det blir vanskelig eller umulig for studenter å komme inn i arbeidsmarkedet. De konkurrerer med kunstig intelligente systemer som hele tiden vil bli litt bedre. Studentene kan jobbe hardt for å bli bedre, men de blir ikke bedre eller raskere enn KI-systemene.

Det sier Sterri i tankesmien Langsikt. Han jobber aktivt med forslag til blant annet KI-politikk. Tidligere har han undervist i KI-etikk ved Harvard University og University of Oxford. Det var med dette i bakhodet han i en debattartikkel i Dagens

Næringsliv i sommer hevdet følgende: «Generasjon arbeidsløs er dessverre et svært sannsynlig scenario.» Ifølge Sterri har KI-systemene allerede mer bredde- og dybdekunnskap enn de fleste eller alle studenter.

Mener Norge ikke er rustet

– Vi må planlegge for en framtid med veldig mye kraftigere systemer. Og da tror jeg nettopp ikke vi er godt nok rustet, forteller Sterri. Han mener utgangspunktet for tiltakene burde være den norske modellen og trepartssamarbeidet, der sterke fagforeninger, arbeidsgiverorganisasjonene og staten samarbeider om arbeidslivspolitik.

OMVELTNING: Endringene går så ekstremt raskt, sier filosof Aksel Braanen Sterri.

Sterri erkjenner imidlertid studentenes svake representasjon i denne modellen:

– Så lenge man ikke har kommet inn i arbeidslivet ennå, er det ikke sikkert at arbeidslivsorganisasjonen vil ha sin interesse i å tenke på de unge.

Han peker på at studenter er kjent for å ha lavere valgdeltakelse, og at det ytterligere svekker studentenes politiske innflytelse.

Etterlyser politisk nytenkning

Hører man det Sterri sier, er det lett å ta ham for å være pessimistisk. «Generasjon arbeidsløs» behøver ikke være realitet, men det fordrer konkrete politiske løsninger, mener han. Han etterlyser flere tiltak fra politikerne:

– Det første man må gjøre er å vurdere en mye høyere skatt på KI-systemer. Vi må flytte en skat-

tebyrde over på de systemene, slik at de ikke utkonkurrerer oss for fort. Det vil også sikre velferdsstaten inntekter i en situasjon med færre folk i jobb.

I dag må arbeidsgivere betale arbeidsgiveravgift per ansatt. Sterri foreslår en skatt på KI-systemer, som gjør ansatte og KI-agenter mer likestilte.

Han refererer videre til Kalle Moene, professor emeritus i samfunnsøkonomi ved UiO, og hans forslag om Universal Basic Share. Her er ideen at en andel av bruttonasjonalinntektene (BNI), for eksempel 10 prosent, betales i kontantoverføringer til borgerne. Da vil folk få høyere inntekter dersom KI-systemene blir svært produktive, og dermed øker BNI. Det vil bety at man faktisk er tjent med sterkere KI-systemer, fordi kontantoverføringene vil bli stør-

re, selv om dette kanskje rammer arbeidsmulighetene.

Lærlingordning som løsning

– Hva kan regjeringen gjøre for å sikre at arbeidstakere har KI-kompetanse?

– Det vi ser, er et kollektivt handlingsproblem. Alle skjønner jo at det er litt kjipt for en bedrift å måtte ansette en snekker eller rørlegger uten gjennomført yrkesopplæring, heller enn å la noen andre bedrifter trene dem. I dag løses dette med en lærlingordning, for å fordele opplæringsbyrden litt mer rettferdig.

Kanskje, spør Sterri, trenger vi lærlingordninger for nyutdannede studenter fra universitetet og:

– Og da kan det være at staten skal subsidiere ung arbeidskraft. Det er litt absurd, men si for eksempel at en masterutdannet

TRASIG: Det sier Ch

apatiske!

Christopher Hagen Tolloczko om hverdagen som jobbsøker.

Dagens KI-systemer har bedre bredde- og dybdekunnskap enn studenter

Aksel Braanen Sterri,
filosof og fagsjef i Langsikt

person fra Blindern får 200.000 kroner i lønn subsidiert av staten.

Denne lærlingordningen ville gjort det mer lønnsomt for bedrifter å ansette nyutdannede i situasjonen til Tolloczko. Får man slike politiske løsninger på plass, mener Sterri det er grunn til optimisme for studenter. Men da er det nødvendig med faglig interesserte politikere som tenker utenfor boksen, legger han til.

Sterri avslutter med en oppfordring til studentene:

– Ikke bli apatiske! Finn et fag som du virkelig brenner for, så du blir veldig god i det. For de to tingene henger sammen. Og da vil det enten bare bli en jævlig gøy hobby når KI tar over, eller så vil det bli en innbringende jobb som du også har det gøy med når KI hjelper deg å bli bedre.

universitas@universitas.no

MAKTAS YNGSTE

Ingen typisk BI-gutt

Hashim Abdi skal snart ta fatt på en umulig oppgave: Å være stortingsrepresentant og økonomistudent samtidig.

Unge stortingsrepresentanter

Tekst Liv Mari Lia
Foto Sigrid Ewing

BI-studenten tørker noen billedlige svetteperler fra panna. 20 år gamle Hashim Abdi har nettopp rømt fra et viktig møte. Men fra Arbeiderpartiets ærverdige partilokaler, til et enslig bord midt på Youngstorget, er det heldigvis ikke langt.

Åtte minutter er det Universitas får, før han ikke tør å skulke mer. Det er heldigvis ingen fraværsgrense på Arbeiderpartiets gruppemøter.

– For to uker siden var jeg økonomistudent, nå skal jeg inn i maktens korridorer. Det er litt surrealistisk, sier Hashim Abdi (20).

– Hvor irriterende var det at Frøya Sjursæther (MDG) slo deg i å bli tidenes yngste stortingsrepresentant?

– På valgnatten, veldig irriterende. Men jeg kjenner Frøya fra før, og hun er en utrolig dyktig jente som fortjener stortingsplass.

– Hvis du skal trekke fram én god studentsak fra ditt parti, hva er det?

– At vi knytter studiestøtta til G. G er grunnbeløpet i folketrygden, så en slik endring skal sørge for at studiestøtten følger den generelle prisveksten.

– Men hvordan skal du, som representant på et stadig yngre Storting, representere det som blir en stadig eldre norsk befolkning?

Dagen før har Abdi vært i Dagsnytt 18 for å forsvare det samme.

– Unge er en mangfoldig gruppe på lik linje med eldre. Det finnes unge som bryr seg om formuesskatt, litt for mange av dem kanskje ... Og så har du unge folk som bryr seg om alt fra kommuneøkonomi ... Jeg bryr meg om kommuneøkonomi!

Jeg sikter meg inn på at det går bra, og da mener jeg midt på treet

Hashim Abdi

Han mener det er fullt mulig for ulike aldersgrupper å interessere seg for politikk som angår andre enn dem selv, og at den beste virkelighetsbeskrivelsen oppstår i

Universitas blir kjent med de yngste på Stortignet

FLYTTER HJEM: Hashim Abdi (Ap) flytter tilbake til hjembyen Fredrikstad og skal foreløpig pendle inn til stortingsjobben.

møtet mellom generasjonene.

– Hva skjer med dine egne studier nå?

Spørsmålet blir hengende i lufta, for med ett reiser Abdi seg for å hilse på Dagsavisens Kjell Werner, som kommer bortom for å gratulere og gi noen velmente råd.

– Du gjorde en god figur i Dagsnytt 18, men det blir bedre om du snakker litt roligere. Det er et godt tips fra en som har vært der før.

En god ettermiddag ønskes videre, og svaret på spørsmålet om studiene er at Abdi har søkt permisjon og håper den blir innvilget.

– Men planen er å fullføre når du er ferdig på Tinget?

– Nei, planen nå er å vente ut dette semesteret og så forhåpentligvis komme tilbake til studiene etter det, mens jeg fortsatt sitter på Stortinget.

– Hvordan tror du det går?

– Enten så går det bra, eller så går det til helvete. Jeg sikter meg inn på at det går bra, og da mener jeg midt på treet.

Med AUF-klistremerke på telefonen, oransje genser og ingen boblevest i sikte, melder det opplagte spørsmålet seg:

– Vil du kalle deg selv en BI-gutt?

– Overhodet ikke. Eller ja, nå skal denne avisa stå på BI også, så jeg må tenke litt. Nei, man må huske at BI også er et sted med forskjellige folk, selv om BI har fått et legitimt veldig dårlig rykte.

Hashim Abdi

+ 20 år

+ Nyvalgt stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet

+ Kommer fra Fredrikstad

+ Bachelorstudent i økonomi på BI

Abdi avbryter seg selv:

– Nei, det kan jeg ikke si. Hva kan man si om BI?

– At skolen har et karikert rykte?

– Nei, det er for snilt ... Det er fine folk på BI også, jeg er en av dem.

– Kan du stryke skjorte og

Det er fine folk på BI også, jeg er en av dem

Hashim Abdi

knytte slips?

– Ja, stryke skjorte, og nei, ikke knytte slips.

– Føler du at du må skjerpe deg eller bli et mer skikkelig menneske, nå som du skal på Tinget?

– Ja, jeg kan ikke stikke ut av møter, som jeg gjør nå. Så nå må jeg løpe.

universitas@universitas.no

Kastes ut av landet etter friår

Leo lok-Thing Lim fra Taiwan tok seg et friår etter endt bachelorgrad i Norge. Nå må han ut av landet.

Oppholdstillatelse

Tekst Erik Wensaas
Foto Sigrid Ewing

– Jeg flyttet til Norge i en ganske ung alder. Jeg har hele mitt sosiale liv her.

I 2018 flyttet Leo lok-Thing Lim fra Taiwan til Sogn og Fjordane for å begynne på United World College (UWC), en videregående skole som samler elever fra ulike kulturer og tilbyr stipend til de elevene som ikke har råd til skolepenger. Dette var en fantastisk mulighet, forteller Lim.

– Jeg kommer fra en familie som ikke har råd til å betale store summer, hjemme i Taiwan måtte vi ha støtte fra staten for å betale skolepenger.

Et skjebnesvangert friår

Lim ønsket å bli i Norge etter å ha fullført videregående. I 2020 begynte han på sin bachelorgrad i lingvistikk ved Universitetet i Oslo (UiO). Høsten 2022 ble det vedtatt en regel om at studenter fra land utenfor EØS fra og med 2023 ikke lenger vil få gratis utdanning i Norge. Dette gjorde Lim sitt ønske om å fortsette på mastergrad i Norge umulig, da en mastergrad ville kostet han snaue 400.000 norske kroner.

Siden Lim ikke tok opp lån eller stipend fra Lånekassen gjennom bachelorgraden sin, men dekket de nødvendige kostnadene ved å jobbe på en kafé i Oslo, kunne han fått masteren gratis allikevel, men en regel om at man ikke kunne ha opphold i studieløpet sitt ødela denne muligheten.

– Hvis man studerer i Norge i tre år, uten å få støtte fra Lånekassen, kan man få gratis utdanning, men så er det én regel som sier at du ikke kan ha et opphold mellom semestrene.

Dersom han ikke hadde tatt et friår mellom bachelorgraden og mastergraden, ville han fortsatt fått gratis utdanning i Norge.

Krever studierelatert jobb

Uten muligheten til å ta en mastergrad er Lim nødt til å skaffe seg

en jobb relatert til bachelorgraden sin i lingvistikk for å bli værende i Norge.

– Det er en veldig generell utdanning på bachelornivå, så det er vanskelig å finne en studierelevant jobb.

Lim mener Utlendingsdirektoratet (UDI) er for strenge på hva som skal regnes som en studierelatert jobb.

– Det som står i loven er at utenlandske arbeidstakere må være fagutdannet i jobben sin. Jeg synes det er strengt for hva de regner som fagutdanning.

Lim forteller at han startet som selvstendig næringsdrivende, der planen var å drive med språkopplæring og oversettelse.

– Jeg fikk avslag på det fra UDI. De mener at undervisere skal ha utdanning i pedagogikk, ikke lingvistikk. Så jeg fikk avslag selv om jeg har kompetanse, erfaring og er god til å lære bort språk.

– Har du noe forståelse for reglementet?

– Nei, ikke i det hele tatt.

– Kan du søke på en studierelatert jobb i Norge, fra Taiwan?

– Ja, men det er lettere å få jobb om jeg befinner meg her enn i Taiwan. Det er allerede vanskeligere for innvandrere å få jobb i Norge. Når man i tillegg må ta det digitalt, da blir det enda vanskeligere.

Må ha et oppholdsgrunnlag

«Det er en regulert innvandring til Norge, noe som betyr at en utlending må ha et oppholdsgrunnlag i utlendingslovens forstand for å kunne innvilges en oppholdstillatelse. Hvis det ikke finnes noen bestemmelse som omfatter formålet med utlendingens ønske om opphold her kan UDI heller ikke innvilge en oppholdstillatelse.»

Det skriver Christiane Heffermehl Lange til Universitas på e-post. Hun er leder for arbeid og studie i avdelingen for opphold i UDI.

Videre skriver hun: «UDI har til oppgave å håndheve lov og forskrift som er besluttet av Storting og regjering. Det vil si at det ikke er UDI som fastsetter regelverket for at utenlandske studenter skal kunne studere i landet.»

UDI er veldig strenge med arbeidsinnvandrere

Leo lok-Thing Lim, tidligere student ved UiO

DESPERAT JOBBSØKING: Leo lok-Thing Lim bruker dagene på å søke etter studierelaterte jobber, så han kan bli i Norge.

En krevende situasjon

– Jeg har sendt inn klage på avslaget på oppholdstillatelse, og klage på at de ikke godkjente jobben som selvstendig næringsdrivende språkunderviser, men det er litt vanskelig å argumentere for når jeg ikke har pedagogikk, forteller Lim.

Lim kan vente med å dra hjem

inntil han får svar på klagen, men han forteller at det kan ta alt fra en uke til flere måneder.

– Det er en veldig usikker situasjon.

– Hvordan oppleves det å stå i en slik situasjon?

– Det er vanskelig å si – noen ganger tenker jeg bare sånn,

«hvorfor har jeg jobbet så hardt for å bli her», sier han og avslutter:

– Jeg har bare lyst til å bo her hele livet, samfunnet og kulturen i Norge passer meg bedre enn hjemme i Taiwan. Jeg koser meg her, jeg elsker Norge.

ANNONSE:

Det er for få kvinner som studerer matematikk.

Derfor trengs det mer støtte.

JenterTeller er et faglig og sosialt nettverk for jenter som studerer matematikk ved UiO. Vi vet at man kan få til mye med lidenskap og pågangsmot, men ofte er det de små ting som står i veien for å få til noe skikkelig stort. Og ofte koster det penger. Med vår støtte kan JenterTeller skape enda flere møteplasser, rollemodeller og muligheter for framtidens matematikere.

Nå deler vi ut 10.000 eller 100.000 kroner til hundrevis av organisasjoner og ønsker flere studentdrevne initiativer. Så uansett om du er en del av en innovasjonsgruppe, en studentorganisasjon, et teknologiprojekt, eller driver med noe vi aldri har hørt om – vil vi høre fra deg.

→ Søk på [equinor.com/støtte](https://equinor.com/stotte) innen 30. september.

Søker etter bedre.

Kunststudenter om et sterkt Frp: – Tør ikke tenke på fremtiden

Etter valget sitter Fremskrittspartiet (Frp) med 47 mandater på Stortinget. Spørsmålet mange unge kunststudenter nå stiller seg er: Hvordan vil dette påvirke kultursektoren?

Kunststudenter

Tekst Lily Isolde Kjelland-Morken
Foto Kristoffer Steffensen Lenes

Lisa Marie Hovden (26), som studerer keramikk, og Maria Bertelsen (22), som studerer møbeldesign og interiørarkitektur, er lettet over valgresultatet, og særlig fornøyde med at Frp ikke fikk regjeringsmakt. Jentene er studenter ved Kunsthøyskolen i Oslo (Khio).

– Jeg var utrolig bekymret for valgresultatet i år, spesielt etter å ha sett det alternative statsbudsjettet som Frp la frem, sier Hovden.

Begge understreker at selv om de er fornøyde med at Arbeiderpartiet (Ap) fikk flertall, er de glade for at Ap må samarbeide med andre rødgrønne partier som har et tydeligere fokus på kultur.

Det var ikke en eneste valgomat som nevnte kunst og kultur

Maria Bertelsen (22), student ved Khio

Samtidig er de skuffet over hvor lite fokus det var på kultur under valgkampen, også fra venstresidepartiene.

– Det var ikke en eneste valgomat som nevnte kunst og kultur. Det får meg til å frykte at folk flest har sluttet å bry seg om det vi driver med, sier Bertelsen.

Frps alternative statsbudsjett

Frp gikk til valg på å kutte 5,7 milliarder kroner fra kultursektoren. De vil blant annet kutte en halv milliard kroner fra kulturfondet, en halv milliard kroner fra musikk- og scenekunst og tre milliarder kroner i NRK.

Frp skriver i sitt partiprogram at de vil at staten skal selge NRK, og tar til orde for å legge ned både Kulturfondet og Norsk filinstitutt (NFI).

Begrunnelsen for kulturkutt er ifølge partiet at «kulturen skal være fri» og at det er folk flest og ikke politikerne som skal velge hva de skal se på og lytte til.

Allerede bekymret for neste stortingsvalg

Særlig skremt er Khio-studentene over hvor stor oppslutning Frp fikk, og de er bekymret for om partiets styrke vil sette kjepper i hjulene for regjeringens gjennomslagskraft på kulturfeltet. Studentene mener også at valgresultatet er et tegn på en større tendens i samfunnet.

– Resultatet viser at flere nordmenn ikke ser verdien av det vi driver med og tenker mer på sine egne økonomiske interesser, sier Hovden.

De ser også mørkt på den politiske

BEKYMRET: Kunststudentene Lisa Marie Hovden (26) og Maria Bertelsen (22) er bekymret for hva et voksende Frp vil ha å si for kulturbransjen.

fremtiden i Norge og frykter at Frp vil styrke seg ytterligere frem mot neste stortingsvalg.

– Jeg tør nesten ikke tenke på fremtiden, sier jentene i kor.

Studentene mener at et Frp med regjeringsmakt ville gått hardt utover små scener og små gallerier, der unge kunstnere faktisk har en sjanse til å stille ut verkene sine.

– Det vil kneble utrolig mange stemmer og ta knekken på mangfoldet i kunsten, sier Hovden.

Hovden mener også at Frps budskap om at kunsten skal være fri er selvmotsigende.

– Når man kun baserer kulturpolitikken på gaveordninger og skattelette til alle, så er jo ikke kunsten fri for alle, den er jo bare fri for folk med penger og kontakter, sier hun.

– **Kunstnere er motstandsdyktige**

Til tross for et voksende Frp, sier studentene at partiet ikke vil klare å kneble norsk kunst- og kulturbransje.

FRPS FORSLAG OM KULTURKUTT:

NRK	-3.000.000.000
Kulturfondet	-500.000.000
Musikk -og scenekunst	-500.000.000
Kunstnerstipend	-301.170.000
Mediestøtte	-300.000.000
Filmfondet	-120.000.000

KILDE: FRP.NO: KULTUR UTEN POLITISK STYRING

kunstnere skjer.

«Det er litt som å dra teppet vekk under beina på hele Kunst-Norge», skriver Aamås til Universitas i en e-post. Aamås skriver videre at det at Frp vil kutte 5,7 milliarder i kultursektoren føles ut som en symbolsak, fordi det er så små midler av det totale statsbudsjettet, og fordi hele Norge får så mye igjen for de midlene som blir brukt på kunst og kultur.

«I motsetning til det som ofte blir tatt som standpunkt for norsk presse (at kunsten er elitistisk og finkultur for en liten overklasse), viser tallene at kunst og kultur er en folkesport!». Aamås viser til en undersøkelse utført i januar i år av Ipsos for Kulturdirektoratet. Undersøkelsen viser at folk flest i Norge mener det er riktig å bruke offentlige penger på kunst og kultur.

Frps innflytelse og fremtidige tiltak

Universitas har snakket med kulturpolitisk talsperson for Frp, Silje Hjemdal, om hva slags effekt hun tror et sterkt Frp på Stor-

er viktig å være klar over at selv om andre politikere fra den rødgrønne siden har sagt at alle skal få mer, så er det ikke penger til absolutt alt, sier Hjemdal.

– Vi lever i en tid der det kommer til å

Det vil kneble utrolig mange stemmer og ta knekken på mangfoldet i kunsten

Lisa Marie Hovden (26), student ved Khio

bli strammere for alle, og hvor forsvar, politi og helse skriker etter penger. Noen på kunst- og kulturfeltet kommer derfor til å bli skuffet av denne regjeringen.

Videre har Hjemdal noen konkrete tiltak hun tror Frp vil kunne få gjennomslag for.

Vil styrke filmincentivordningen

– Selv om vi ikke har regjeringsmakt, kan nok Frp klare å få flertall for å styrke filminsentivordningen.

Partiet ønsker å styrke ordningen og fjerne søknadsfristen. Hjemdal mener det

– Jeg mener det er veldig skadelig for norsk film. Da blir det jo bare engelske filmer som spilles inn i Norge. Jeg skjønner ikke hvorfor man vil det. Vi har jo mange flinke regissører som lager filmer i verdensklasse. Se på Joachim Trier og Dag Johan Haugerud. Hvorfor skal man ødelegge noe som fungerer? spør Strandberg.

Skuespillerstudenten understreker at kunsten er best når den ikke lages med et mål om å tjene penger. Han tror at kommersialisering av kunsten verken er bærekraftig for kunstens kvalitet eller utøvernes psykiske helse.

– Det er som med alle andre ting når det blir et fritt marked: Noen vil klare seg veldig greit, mens andre vil dø helt ut. Det kommer helt an på hva du lager, og det vil bli mye større fokus på produktivitet.

Før valget var Strandberg bekymret for at Frp skulle få regjeringsmakt, særlig etter at han så det alternative budsjettet de la frem.

– Det hadde jo vært drap på norsk kultur, mener han.

Fornøyd, men savner mangfold

Selv om Strandberg er fornøyd med rødgrønn valgseier, savner han mer mangfold ved institusjonsteatrene. Han ønsker også at den nye regjeringen skal høre mer på hva de unge vil ha innenfor kulturbransjen.

– Politikerne klager på at teatrene ikke klarer å tiltrekke seg et ungt, nytt publikum, men de gjør jo ikke noe nytt. Man må tørre å satse litt.

Strandberg savner samtidsdramatikk og kunst som er tidsdefinerende, og mener at også venstresiden er for redd for å feile.

–For å bruke Frp sine ord: Det skal være lov å sløse på kunst med substans.

– **Spent på statsbudsjettet**

Ragnhild Aamås fra UKS er spent på fremleggelsen av statsbudsjettet og hva regjeringen faktisk vil gjennomføre innen kulturfeltet.

For å bruke Frp sine ord: Det skal være lov å sløse på kunst med substans

Kurt Baatz Strandberg (22), student ved HK

Universitas har forsøkt å komme i kontakt med Arbeiderpartiet (Ap), men ikke fått mulighet til å intervjuer kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffrey fra partiet.

Jaffrey, som skal fortsette i sin ministerpost, signaliserte imidlertid i nettavisen Ballade rett før valget at kulturen sto på spill. I artikkelen presenterer Jaffrey Ap kulturpolitikk som et motstykke til Frps enorme kuttforslag. I motsetning til Frp ønsker Ap ifølge Jaffrey et levedyktig og mangfoldig kulturliv i hele landet, og en ivaretagelse av kunstens egenverdi, kultur, språk og identitet.

Samtidig understreker hun, på samme måte som Frp-politiker Hjemdal, at vi lever i en urolig tid der kulturpolitikk kanskje ikke er det første folk tenker på når de går til valgurnene. Jaffrey mener derfor at ivaretagelsen av kulturlivet avhenger av tøffe politiske prioriteringer.

Om Arbeiderpartiet vil gjennomføre disse prioriteringene, vil man ikke få svar på før i oktober, når regjeringens budsjettforslag fremlegges.

KULTURDRAP: Kurt Baatz Strandberg (22) tar en bachelorgrad i skuespill og frykter hva som vil skje om den norske filmindustrien blir ytteligere kommersialisert.

– Frp kan true med så mange kulturkutt de bare vil; kunstnerne er motstandsdyktige, og det har vi sett gjennom historien, sier Hovden.

Særlig takknemlig er hun for at også kulturbransjen har sterke fagbevegelser som kan tale kunstnerens sak.

«Kunst og kultur er en folkesport!»

Universitas har vært i kontakt med en av disse fagbevegelsene. Unge Kunstneres Samfund (UKS) arbeider med å presentere den yngre og eksperimenterende kunsten. Leder av UKS, Ragnhild Aamås, ser avventende på styrkingen av Frp. Aamås uttrykker at Frps forslag om kulturkutt vil ramme det frie feltet, der utviklingen og mengdetreningen til unge

tinget vil ha for kulturbransjen de neste fire årene.

– Nå var det dessverre ikke sånn at vi

Det er litt som å dra teppet vekk under beina på hele kunstnorge

Ragnhild Aamås, leder av Unge Kunstneres Samfund

fikk byttet regjering, og etter alt å dømme blir det Arbeiderpartiet som skal forhandle med de andre partiene. Men jeg tror det

må brukes mer penger på ordningen fordi utenlandske aktører velger bort å komme til Norge, fordi det ikke er lukrativt nok.

Hjemdal sier Frp har støtte fra både Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet for å styrke og regelfeste ordningen, og at det vil være realistisk å få tilslutning og gjøre den konkurransedyktig de neste fire årene.

Filmstudent er kritisk til insentivordningen

Kurt Baatz Strandberg (22), som går siste året av en bachelorgrad i skuespill på Høy-skolen Kristiania, er redd for at å styrke filminsentivordningen vil dytte norsk filmindustri i en gradvis mer kommersiell retning, og at kunstens dybde og kvalitet vil gå tapt.

Elton John «føkket» Nå spiller ba

Jentegjengen var en av årets største snakkiser under Bylarm. De er en Girl Group med én fot i England, én i Norge – og en telefonsamtale fra Elton John.

Bylarm

Tekst Stian Skogen Sandberg
Foto Adrian Heggem Misfjord

–Ja, vi er sinte! sier Maria Olsen Tollisen (24) og begynner å le. Tollisen har produsentansvar i Girl Group – et band som er blitt en slags snakkis i forkant av Bylarm. Sinne spiller en vesentlig rolle i bandets musikk. Produsenten forklarer at om man først skal presentere feminisme for noen som ikke nødvendigvis er så opplyste, er det gøyere å gjøre det på en lettbeint og sarkastisk måte – men også med sinne. – Om man bare lener seg inn i delene som er deprimerende, blir man bare en deprimert feminist, sier hun videre.

Alt startet på LIPA

I Kulturkirken Jakob møter Universitas Thea Tytingvåg Gundersen (25), Katya Madeleine Birkeland (22), Maria Olsen Tollisen, Mia Gørvell Halvorsen (24) og Lily Kitten Christlow (23). De fire førstnevnte er norske, Christlow britisk. Dette er kjernen av Girl Group.

I kjelleren under kirken hvor jentene skal ha konsert om få timer, forteller de at de møttes på Liverpool Institute for Performing Arts (LIPA). Der startet alle i samme klasse, med hver sin drøm om å bli soloartist. I går spilte Girl Group sin første konsert i Oslo under bransjefestivalen Bylarm.

Girl Group ble i forrige uke nominert til årets urørt av NRK P3. Bandet har spilt på store festivaler i England, er blitt intervjuet av Elton John og har varmet opp for Olivia Dean i London og Paris. Likevel er det mange her til lands som aldri har hørt om dem.

– Etter å ha jobbet hardt for å komme inn på skolen, følte vi oss etter hvert ekskludert. Vi irriterte oss mer og mer over at det var en ubevisst guttastemning i studio, som gjorde at vi ikke følte oss helt velkomne. Guttene hadde også mye sterkere samarbeids-

kultur, forklarer Tollisen.

Derfor bestemte bandet seg i 2022 for å sette av tid til å hjelpe hverandre på samme måte som «gutter gjør», forklarer de.

I begynnelsen satte de bare av et par timer i uken. I løpet av disse timene forelsket de seg mer og mer i ideen om å skape et musikkollektiv som løftet kvinner i alle ledd, og bevisst jobbet mot den mannlige dominansen i musikkbransjen.

– Vi ville ta aktive valg om å velge kvinner i alle deler av produksjonen, som fotografer, produsenter og managere, fortsetter Tollisen.

«Rage»

Musikken handler mye om hvordan vi som samfunn ser på kvinner, alle rollene de må fylle, alle forventningene de må møte, og hvordan disse ofte kan være motstridende, forklarer de. Musikken er samfunnskritisk og alvorlig. Bandet vil heller gjøre narr av utfordringer i samfunnet, enn å være veldig alvorlige.

– Men vi er sinte! Og vi har en sang som slippes på fredag. Den heter «Rage Song», skyter Gundersen inn.

Å gjøre pop kult, er en veldig feministisk handling

Maria Olsen Tollisen

– Pop blir assosiert med tenåringsjenter

– Vi blir assosiert med popsjangeren, gjerne alt-pop, men realiteten er at vi er veldig forskjellige stilmessig, forklarer Halvorsen.

Bandet tar med seg hvert sitt musikalske uttrykk. Musikken deres er, ifølge bandet selv, en slags blanding av alt de liker. Jentene er veldig inspirert av artister som Chappelle Roan, Lily Allen, Wet Leg og Charli XCX, forklarer Halvorsen.

De har alle skrevet bacheloroppgave om «misogyny in music» og presiserer at storsamfunnet ofte ser ned på popsjangeren.

– Ofte blir pop assosiert med tenåringsjenter, og når tenåringsjenter liker noe, så er det automatisk dårlig og noe storsamfunnet ser ned på, sier Tollisen.

Det Bylarm-aktuelle ban-

FØRSTE GANG: Girl Group spilte i Norge for første gang under bransjefestivalen Bylarm. Fra venstre: Lily Kitten Christlow (23), Mia Gørvell Halvorsen (24)

det poenterer at «pop» egentlig bare betyr populærmusikk. En stor rocke-låt som er populær, er egentlig også pop, men defineres som rock, som er maskulint og

Vi er sinte!

Thea Tytingvåg Gundersen

dermed mye høyere ansett, ifølge dem.

– Dette er et eksempel på hvordan sexisme er kommet til uttrykk i musikkbransjen i man-

«opp» dagen deres. ndet i Norge

«ELTON JOHN RINGER MEG»

Mia Gørvell Halvorsen, i
en viktig telefonsamtale

– Vi er overveldet av responsen og omfavnelsen, spesielt av Urørt her i Norge og BBC Introducing, som er tilsvarende i England, forklarer Birkeland.

Bandet har en fot i hvert av landene, og forventet ikke så mye kjærighet fra den norske bransjen, siden de bor i England og synger på engelsk. Men tilbakemeldingene fra Norge har virkelig vært rørende, forteller jentene.

– Det med Elton John var stort, men jeg GRÅT da NRK skrev en artikkel om oss dagen før, forteller Halvorsen.

Stopp en hal! Elton John?

– Ja, hva var greia med det, egentlig?

– Det var helt sykt. Vi visste at han likte musikken vår og at vi skulle ha et intervju på en fredag, men på torsdagen ringte han meg plutselig imens jeg hadde, typ, en *breakup*-samtale med kjæresten min.

Da hadde hun sagt til kjæresten: «ELTON JOHN RINGER MEG», og lagt på, forteller Halvorsen.

– På dette tidspunktet var jeg 20 minutter unna og shoppet med familien, som jeg nesten aldri ser, og måtte hoppe i en drosje tilbake til Liverpool. Sjåføren spør hvordan det går, og jeg må forklare med tårer i øynene at Elton John «*is kind of fucking up my day right now*». Sjåføren spør hva jeg snakker om og jeg innser at dette blir for dumt, sier Gundersen.

Intervjuet med Elton John varte i seks minutter over Facetime. Det ble litt kluss med teknologien, og han misforsto litt, men han sa han likte dem og at han skulle komme og se dem live, forteller de.

Mangler et kvinnelig synspunkt

– Dere «blower» litt opp nå, eller?

– Hihi, ja. De siste seks månedene har vært helt sinnssyke, og vi er utrolig takknemlige, sier Birkeland.

For bandet er feminisme et utømmelig tema å skrive om, alt fra vennskap mellom kvinner, kjærlighetsforhold, hvordan samfunnet ser på kvinner og hvordan man blir behandlet.

Halvorsen synes dette er forfriskende, sammenlignet med å være soloartist, som hun beskriver som ofte ganske ensformig skrivning om egne følelser.

– Det mangler et kvinnelig synspunkt på veldig mange saker. Friheten til å skrive om det er deilig, avslutter Halvorsen.

ge generasjoner, sier Tollisen og fortsetter:

– Derfor er det å løfte pop og å gjøre pop kult en veldig feministisk handling.

Utradisjonell markedsføring

Kvelden før vi pratet med bandet, spilte Girl Group på utestedet Blå. Universitas' utsendte var til stede under gårsdagens konsert.

Flere av publikummerne på konserten sa at de har lagt merke til bandet gjennom Instagram. En av dem beskrev gruppen som «dødskule *powerwomen*» og synes

de har «et mer organisk, ufiltrert og kult uttrykk i sin markedsføring enn man er vant til i popmusikken».

– Hvordan har responsen vært?

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.com

Edvin Velle
983 10 619

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Nå får det være nok

25. august kunne man lese retorikk ekspert og førstelektor Kjell Terje Ringdals debattinnlegg i Khrono, hvor han skriver om den nye generasjonens psykiske helse. Han er intet annet enn forferdet og angstfull. Han skriver: «jeg måtte ta pauser i sensuren. Legge fra meg tekstene og puste. Det var som å se ned i et hull – og høre et samlet rop: Ser du oss?». Hva er det som foregår?

Ringdal har sensurert flere hundre oppgaver de siste årene. Førstelektoren forteller at omtrent 90 prosent av studentene borer innover i egen smerte på eksamensoppgavene, selv om oppgavene er fullstendig frie! Et utdrag fra en av eksamenene går som følger: «Det er som om alle holder pusten. Som om vi går og venter på neste krise. Laster som ingenting. Går på forelesninger. Poster på Instagram. Som om verden ikke brenner». Et annet går: «Jeg smiler. Jeg ler. Jeg nikker. Men inni meg kjemper jeg for å holde meg sammen. Det eneste jeg tenker på er: Ser du det? Ser du hvor stygg jeg føler meg i dag?». Dette er ikke annet enn vond lesning, som burde møtes med alvor.

Vår generasjon – den såkalte «generasjon prestasjon»

– står aldri i ro, men er alltid på vei. Vi skal bli bedre, være gode på alle områder i livene våre, samtidig som vi står midt oppi en klimakrise med krig og grusomhet som herjer rundt oss, og vi skal finne et sted å bo i dette nådeløse boligmarkedet. På samme tid blir vi på sosiale medier bedt om å se innover i oss selv – heller enn utover.

Ifølge Ungdata rapporterer omtrent 42 prosent av unge mellom 18–25 år om symptomer på angst eller depresjon, og tall fra Folkehelseinstituttet viser en dramatisk økning blant unge de siste årene. Flere psykologer kaller fenomenet «eksistensiell utmattelse».

For det er ikke slik at vår generasjon er noen kroniske lat-sabber. Vi er unge mennesker, påvirket av ytre strukturer og en turbulent samtid bestående av krig, klimakrise og økonomisk ulikhet, samtidig som vi bekymrer oss for fremtiden.

Det er ingen grunn til ikke å ta rapport etter rapport på alvor. Derfor mener jeg neste regjering i oktober er nødt til å levere et statsbudsjett som legger til rette for studenters mentale helse.

Av Eddy

Du blir ikke en helgen av å være på venstresiden

Å tilskrives holdninger en ikke har, er ikke annet enn provoserende. La oss heller jobbe for en samlende politisk kultur.

Moralisering

Agnete Brown Lillevik, medlem i Arbeiderpartiet og student i internasjonale studier (UiO)

I episoden om drapet på Charlie Kirk i NRK-programmet Urix, forteller en rørt Tove Bjørgaas om hvilket fenomen det er for amerikanerne at norske politikere gratulerer hverandre med en klem. Men i kjølvannet av årets valgkamp, må vi erkjenne at dette ikke er noe vi kan ta for gitt. For i større grad enn før opplevdes det som om politikerne ønsket å svarte sine motstandere, heller enn å kommunisere egne løsninger.

Om trenden skyldes meningsformidling gjennom sosiale medier fremfor redaktørstyrte medier, eller at vi bare er en del av en internasjonal trend, er jeg ikke sikker på. Men én ting vet jeg: Selv om usaklig språkbruk i valgkampen toppet seg med Lifthauges påstand om at AUF-lederen er en notorisk løgner, er ikke akkurat venstresiden helgener heller.

For det er kritikkverdig hvor moraliserende retorikken til venstresiden til tider kan være. Winston Churchill sa en gang: «Den som i sin ungdom ikke er radikal, mangler hjerte. Men den som i sin alderdom ikke er konservativ, mangler forstand». Denne ideen har satt seg. Likevel er dette til dels tegn på noe godt: Politisk engasjement kan komme fra solidaritet med mennesker på flukt, mennesker som har mindre enn en selv, og for generasjonen etter oss. Men baksiden av mynten handler om at de med andre perspektiver enn venstresiden selv, anses for å ha dårligere moral. Dette stemmer ikke, og kan føre til at mange kanskje ikke tør å peke på følgende rosa elefanter:

For det første er det luksuriøst å kunne bry seg om klima. Hele problemet med klimakrisen er jo at grønn omstilling er ressurskrevende: Man må ha nok ressurser. Dette gjelder for husholdninger, og det gjelder i statsbudsjettet. De mest katastrofale følgene av menneskeskapte klimaendringer rammer mennesker langt unna oss, noe som kan resultere i at det for flere

er vanskelig å bry seg nok – spesielt om egne grunnleggende behov ikke dekkes. Det betyr ikke at de er egoistiske, eller at de ikke tror på forskning.

For det andre finnes det reelle eksempler på grunderne i oppstartsfasen som sliter med å betale formuesskatt. Man kan stille spørsmål ved hvor utbredt problemet er, men det er ikke en myte. Dagens Næringsliv kunne i desember skrive om Simon Laugsand i Abel Technologies, som beskattes av eierskap i eget selskap, selv om dette ikke er penger han har liggende. Å foreslå at det kan gå an å justere deler av skattesystemet for å gjøre det lettere for sanne som ham, betyr ikke at man ikke bryr seg om å bekjempe fattigdom.

Og for det tredje har ikke Norge lyktes med integreringen for alle innvandrere alle steder. Dette har bydd på utfordringer som hele landet ville tjent på at vi løste. Det er ikke rasistisk å påpeke det, og det betyr ikke at man ikke mener at alle mennesker fortjener å leve i trygghet og frihet.

Jeg tror at mange opplever å bli beskyldt for mangel på moral og for eksempel ønsker ulikhet og fattigdom, eller frasier seg ansvaret for menneskeskapte klimaendringer, når de peker på disse rosa elefantene. Å bli ilagt holdninger vi ikke har, er noe av det mest provoserende mennesker opplever. Det er som

Det er som en oppskrift på å skyve folk lengre unna seg politisk

en oppskrift på å skyve folk lengre unna seg politisk. Og denne opplevelsen av å bli tilskrevet dårlig moral tror jeg er en betydelig, og forbigått, årsak til polariseringen i det politiske ordskiftet, og kanskje samfunnet generelt.

Poenget mitt er ikke at man aldri skal bruke moral i argumentasjon for politiske standpunkt, men jeg mener at måten vi snakker til, og om, politiske meningsmotstandere på, er noe flere av oss må bli mer bevisste på. Min oppfordring til alle med stemmerett, er å anta at politiske motstandere også er gode mennesker – for de aller fleste er jo det. Dette perspektivet er viktig for å finne gode løsninger sammen, gjennom samarbeid, fremfor steile fronter.

debatt@universitas.no

Ukas overhørt!

Når slutta egentlig gamle mennesker å gå med stakk? Det er jo drip

Dripman

Det hadde vært bedre om folk visste hvor dum Sylvi er, heller enn hvor smart Jonas er

Khio-student

Pass på, pass på, mamma ringer meg!

hektisk løpende AHO-er

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter?

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

■ Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

Har vi fortsatt råd til å stå utenfor EU?

Når stormen treffer Europa, er spørsmålet om Norge skal stå på dekk i et stort skip eller drive rundt i en liten robåt alene.

EU

Antonio Gade Wilhelmsen Serri, internasjonalt ansvarlig Høyres Studenter

I mange år har Norge stått utenfor EU, og det har fungert. Oljepenger har gitt oss økonomisk trygghet, alliansene har vært stabile, og markedene har vært åpne. Vi har kunnet høste fordelene uten å ta hele steget inn, men verden forandrer seg. Og nå befinner vi oss i en dobbel skvis mellom EU og USA. Krigen mellom Ukraina og Russland preger

hele kontinentet. Klimaendringer krever mer samarbeid enn noen gang. Og amerikansk handelspolitikk kan endre seg over natten, som da tollsatsen på norske varer nylig ble satt til over 15 prosent, noe som gjør oss langt dårligere stilt enn de andre EU-landene.

Samtidig skjerpes konkurransen i vårt eget nabolag. EU beskytter sitt marked, ikke for å ramme oss, men for å sikre egne bedrifter og arbeidsplasser. Når standarder heves eller nye krav innføres, får medlemsland være med og forme reglene, mens vi står på gangen og

venter på beskjed om hva vi må endre.

Gjennom EØS følger vi det meste av EUs regelverk, men vi har ingen innflytelse når det utformes. Spillereglene for handel, klima og konkurranse skrives i rom vi ikke er i, og likevel må vi rette oss etter dem.

Spillereglene for handel, klima og konkurranse skrives i rom vi ikke er i

Et tydelig eksempel er EUs karbontoll: Fra 2026 må land utenfor EU betale ekstra for å selge varer som stål, sement og aluminium

til EU, dersom produksjonen ikke oppfyl-ler EUs klimakrav. Selv med strenge norske miljøstandarder kan vi bli rammet, rett og slett fordi vi ikke er med når reglene bestemmes. Når vi først får beskjed, er det for sent å påvirke kursen.

Vi har muligheten til å bli en del av en av verdens største og mest robuste handelsblokker, et fellesskap som står sterkere sammen når stormen kommer. Skal vi være på et stort, solid skip som navigerer bølgene i fellesskap, eller alene i en liten robåt og håpe på stille vær?

Stormen er allerede i gang, og spørsmålet er ikke om vi har råd til å bli med, men om vi har råd til å la være.

debatt@universitas.no

MDG er fortsatt det tydeligste klimapartiet på Stortinget

MDG har gjort et strålende valg, og vi er helt tydelige på hvor vi står og hva vi ønsker.

Brakvalg

Henriette Sjursen-Eriksen, politisk leder i Grønn Ungdom

Miljøpartiet De Grønne (MDG) har gjort et brakvalg: Endelig har vi kommet over den beryktede sperregrensen på fire prosent. Vi har nesten tredoblet stortingsgruppen vår, fra tre til åtte mandater. Vi klarte å vippe flertallet bort fra et borgerlig flertall dominert av Sylvi Listhaug, til et rødgrønt flertall der Jonas Gahr Støre får fortsette som statsminister.

Men i forrige utgave av Universitas den 11. september ble MDG beskyldt av ansvarlig redaktør Idun Kjøl Wiig for å ikke snak-

ke om politikk, men heller bare strategi. Men tallene viser noe annet.

Norstat fant ut hvilke partier som har hatt tydeligst politikk denne valgkampen, og MDG skårer høyere enn Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Samtidig har MDG profilert seg på langt flere vis enn Instagram, så å utelukkende bruke partiets Instagram som kilde på hva vi har snakket om i valgkampen, blir misvisende og feil.

Ja, vi har hatt en strategi som tydelig har kommunisert hvem vi ikke vil samarbeide med, men vi har også vært tydelige på at de viktigste sakene for oss har vært klima, natur og solidaritet. Det som skiller MDG fra mange av de andre partiene, er at vi konsekvent snakker om de sakene som er viktigst både for oss og mange andre, uavhengig av hva kommentariatet eller ledel-

sen i Universitas skulle mene er «sexy».

Det er en realitet at de andre klimapartiene på Stortinget, SV og Venstre, har fått påvirke norske regjeringer sin klimapolitikk. Da kan det vel ikke være en umulig slutning å trekke, at flere tenker at det nå

Vi har vært tydelige på hvem vi vil samarbeide med, dersom det blir aktuelt

bør være vår tur?

MDG har ikke gitt Arbeiderpartiet noen blankofullmakt. Vi har vært tydelige på hvem vi vil samarbeide med, dersom det

blir aktuelt. Det bør også en redaktør i Universitas være oppmerksom på. For det er helt normalt at et lite parti peker på hvem som er deres statsministerkandidat. Det gjør det lettere for velgere å navigere i det politiske landskapet.

Jeg ønsker også å påpeke at alternativet på borgerlig side ikke så ut til å kunne gi et grønt og solidarisk parti som oss gjennomslag. Fremskrittspartiet vil jo i praksis legge ned den grønne omstillingen i Norge, og da tok rett og slett MDG en strategisk vurdering på at det ikke var så mye å hente der.

Nå som valget er overstått, bør alle vi som er opptatt av klima og solidaritet slå ring om det, istedenfor å skyte hverandre i foten.

debatt@universitas.no

Studvests passive dødshjelp

Hvor mye mer «identitet og relevans» kan Studvest miste når de ikke har penger til å trykke avis?

Studentmedia

Halvor Elverum, tidligere journalist i studentmediene i Trondheim

Redaktør i Studvest, Tuva Solem, frykter i Universitas 11. september at en samling av norske studentmedier vil være lokaljournalistikkens død. Men mitt forslag er ikke et

angrep mot den lokale studentjournalistikken. Det er heller et forsvar av den.

Når Solem plukker opp en studentavis i Bergen skal hun selvfølgelig ikke finne saker om ølprisen i Trondheim. I den avisen håper jeg hun kan lese om den seneste konserten på Forum, hva som er Bergens beste kebab, og om det er regnet som er skylda i at alle våre beste Djer kommer derfra.

Likevel tror jeg samtidig at avisa hennes blir bedre hvis hun også kan lese et dybdeintervju med Jonas Gahr Støre om regjeringens studentpolitikk, selv om dette er skrevet av en journalist fra Oslo. Dette er nøyaktig den modellen NRK er driftet etter: lokale redaksjoner i hvert fylke som

produserer lokalt innhold, samlet under egne faner og kanaler, samtidig som saker av nasjonal interesse er å finne på forsiden.

Vi har vært tydelige på hvem vi vil samarbeide med, dersom det blir aktuelt

Jeg ønsker en distribusjonsmodell hvor godt og relevant innhold når flest mulig studenter. Modellen Solem vil ivareta, hvor man ikke har nok penger til å trykke avis,

er en større trussel enn det jeg foreslår. At Studvest har annonsører som bare vil nå ut til studenter i Bergen, er heller ikke et problem. Det er en ren kontraktsmessig affære. Men i det du signerer en nasjonal aktør, har du plutselig femdoblet inntekten fra den samme avtalen. Sist jeg sjekka har de Bunnpris både i Bergen, Oslo og Trondheim.

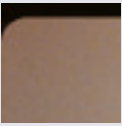
Forslaget er ikke «direkte skadelig for det studentjournalistikken skal være», som Solem skriver. Det er et ærlig forsøk på å løfte ambisjonsnivået.

debatt@universitas.no

Anmelderredaktør: Julia Bueso
juliakbueso@gmail.com 482 46 820

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Cloud Cuckoo – «Lost Again»
«Lost Again» er en myk og varmende perle på debutalbumet til Cloud Cuckoo.

Skitne Kroner – «Gud er på ferie»
Bytryner som spiller punk, og det skal de få lov til så lenge det funker så bra som denne enslige innspillingen de har på Spotify.

Utsikten – «Våren e vår»
Enda mer bergensrap. Det blir aldri for mye, og jeg får hvert fall ikke nok av denne sangen.

Ukjent hest – «er du våken?»
Denne humoristiske pop-tekno-rap-gruppen er originale som alltid, og overraskende poetiske.

Konsert:

Overivrig talent

I Kulturkirken Jakob torsdag kveld spillte en av landets store *up-and-coming* rapprofiler 2J, men scenen la ikke til rette for hardtslående rap.

Det er et interessant valg i seg selv å la 2J spille i Kulturkirken Jakob, et rom som er lite vant med rapkonserter. Når 2J kommer ut på scenen, blir det merkbart akkurat hvor lav scenen egentlig er: Fra bakerst i salen er det vanskelig å se 2J over publikums hoder. Stemmen hans er også mikset på en måte som ikke passer til kirkens akustikk. Den naturlige kirkeklangen gjør det vanskelig å høre 2Js vokal, så den drukner. Når det åpner seg mer plass foran, smyer jeg meg fram.

Den unge trønderen har vært produktiv

det siste året, med samarbeid med artister som Ari Bajgora, Arif og Siyabång. Flere produsenter og rappere dukker også opp under konserten og løfter stemningen. På andre låt, «Broren min», blir Oslo-legenden og fast samarbeidspartner Tommy Tee med ut på scenen til elle vill applaus. Senere kommer også OnkIP ut for låta «Snakk til deg».

For låten «Belly» åpner 2J en moshpit på gulvet, og legger opp til et skikkelig høydepunkt i konserten. 2J og låten bygger opp energi og spenning, men klimakset av et dropp, hvor alle løper inn i sirkelen, kommer aldri. Det er bare 2J som får gleden av å løpe rundt på gulvet i halvannet minutt, til publikums skuffelse og forvirring.

Etter dette følger et veldig kleint halvt minuts stillhet for «de i verden som ikke har det like bra som oss». Det er en fin tanke, men om det skal funke må det gjøres ordentlig. Dessverre kan man høre forvirrede fnis

og hvisking fra de fremmøtte, ettersom dette hverken føles naturlig eller høytidelig nok.

2J beviser at han er en god rapper gjennom konserten. Tydeligst kommer det fram når han spiller roligere sanger. For eksempel setter han seg opp på prekestolen i kirken og spiller en ny låt med en deilig soulsample. Men mye av tiden bruker han heller for mye energi på å få publikum med, noe som gjør ham så andpusten at han nesten ikke klarer å rappe med på egne låter.

Byalarm-konserten til 2J er langt fra det showet jeg tror det kunne vært. Men 2J viser godt hvorfor han er en så høyt ansett rapper, og framviser et stort potensial. En vanskelig konsertarena og en god dose overivrighet er forhold som kan bedres, og i framtiden vil han med mer erfaring og på en annen scene få komme mer til sin rett.

Miles Herman Flikke
anmeldelser@universitas.no

Dette skulle vi gjerne hatt mer av i Norge!

Lørdag kveld var scenen duket for Nektar, og til tross for dårlig lyd ble sakene levert.

De svenske gutta i Nektar så gira og ørlite nervøse ut under soundcheck i Byalarm-stil, rett etter konserten til Fred Stranger på terrassen på Blå.

Etter slippet av debutalbumet *Magnolia* som kom i fjor, har bandet raskt gått fra å gå i for små sko til å bli ett av Nordens mest spennende band. Til tross for at noen av medlemmene er født så sent som i '07, leverte albumet en modenhet og selvsikkerhet som kan måle seg med rockens ypperste klasser. Jeg var gira på å se dem, og samtidig spent på låtvalgene, med tanke på den kjappe halvtime man blir gitt på Byalarm.

Showet starter med låta «Tidsfordriv», en pulserende kjærlighetslåt og en veldig konsertåpner. Bandet er

varme i trøya fra starten av, men samtidig skurrer lyden noe, som gir en mersmak til de høye forventningene. Publikum ser ut til å nøye vurdere Nektar. Et friskt pust med ærlig og sår Göteborg-rock virker riktig for mange i en festivalsetting som dette, hvor ølen knapt rekker å bli tam før man må hasteseg videre til neste konsert.

Neste låt ut er bandets nyeste singel «Faller». Låten er mykere og mer oppstemt enn låtene som ofte bærer stort preg av kjærlighetssorg, og passer seg fint inn som konsertens andre nummer. To sterke låter, og publikum ser ut til å være fanget.

Deretter spiller de sin mest Kent-lignende låt, «Gubben i Lådan», og to nye låter før debutalbumets store høydepunkt, «Ålskar Dig (Öändligt Föralltid)». Her klaffer alt. Låta er skrevet og fremføres som om vokalistene egentlig er 35 år og allerede vært gjennom to-tre skilsmisser. Den bærer på en sørgelig tunghet, og skjærer langt inn i hjertekammeret, med akkurat støyfulle nok gitarer, på deilig vis.

Konserten avsluttes med en kjapp jam, der de virket å være sultne på mer. Jammen minner om introen til en av bandets sterkeste låter «Sitt Ner (Lilla Jag)», men man forstår raskt at dette heller er et siste utpust og et bevis på at de har mer å gi. Etter 45 sekunder får dessverre ikke bandet mer tid til å bevise hvorfor Oslo trenger like

bra rock som det tenåringsene fra Göteborg produserer. Dette skuffer tilsynelatende både Nektar og publikum. Spør du meg, er de hjertelig velkomne tilbake.

Byalarm-opptredenen deres forente både gubberockerne og deres etterkommere, som sulter etter en videreutvikling av sounden fra svenskerockens storhetstid. Til tross for dårlig mikset lyd, og en snau halvtime på å hevde seg overfor bransjefolk og ellers kritiske nordmenn, ble sakene til Nektar redda av låter som ikke lar seg knekke av tekniske vanskeligheter.

August Alver Solli
anmeldelser@universitas.no

Gammel skatermusikk i ny gen z-drakt

Lover's Skit var et av Byalarms mest ettertraktede bookinger i år, og de klarte godt å vise hvorfor.

Det unge svenske bandet, bestående av vokalist Nathalia Aránguiz og gitarist / produsent Ove Jerndal, lener seg dypt i Y2K-estetikken, men med en moderne vri. De blander dansepunk i stilen til Le Tigre med store breakbeat-trommer og dansemusikk i The Prodigy-stil, 90-talls britrock. I tillegg har de en god dæsj av attityden til moderne ikoner som Charli XCX. Det er lett å forestille seg at musikken deres hadde passet perfekt inn i en 2000-talls skateboardvideo eller spill som SSX 3.

På utescenen på Blå tar det litt tid før ban-

det får publikum med seg. Det er blitt en liten trend blant unge band og artister at frontpersonen er frekk og frustrert, på en sarkastisk og kjærlig måte. Lover's Skit lener seg godt inn i denne typen sceneopptreden. Mellom låter ropte sangeren ting som: «Hvorfor danser dere ikkeeeee???» og «Dere har brukt så mye penger på festival og så danser dere ikke engang?!», noe de yngre i publikum tar godt imot. De eldre bransjehodene virker derimot forvirret, ja, nærmest sjokkerte over at bandet tilsynelatende klager på dem ti minutter ut i settet sitt. Flere rister på hodet og går et-

ter et par låter – rett før konserten virkelig tar seg opp.

Alt i alt så funker det trikset, publikum beveger seg mer og mer for hver låt. Alle sangene de spiller, med unntak av den mer atmosfæriske og lavmælte introlåten «Between Tomorrows», er dansbare og høyenergiske. Store tromme-breaks og perkusjon danner et godt grunnlag som gitaristen Ove Jerndal riffer over, og Nathalia Aránguiz sin deadpan, halvt-sang, halvt-rap vokal er utrolig fengende. Denne kombinasjonen av elementer er på sitt beste på deres nyere lå-

ter som «No Te Metas» og «Bad Lyfe».

Innen siste låt har de unge svenskene klart å få publikum helt med på festen, og bandet går av til stor jubel. Mye av fortjenesten må tilskrives frontkvinnens store personlighet og karisma. Hun er en underholdende karakter på scenen, og hennes vokalstil er fengende live.

Jeg skjønner godt hvorfor bookerne på Byalarm har så stor tro på bandet, og ser veldig frem til å kunne se dem igjen – og til ny musikk fra bandet, som er rett rundt hjørnet.

Miles Herman Flikke
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Gulvets harmoni

Studietiden er fri, men det å nyte friheten kan være vanskelig. Det er alltid pensumssider som kan leses, tindermeldinger som kan sendes, pils som kan drikkes. Når dagene beveger seg så fort, må man klare å finne roen når muligheten byr seg, men hvordan? Jeg finner en vinylplate, kanskje *Plantasia*, eller *Revolver*,

Hvem: Irriterende hipstere Hva: LP-plater og parkettgulv Hvorfor: Chillern
er jeg ordentlig dristig fyrer jeg på med *Surf's Up* eller *Something Else*. Deretter legger jeg meg ned på gulvet og lukker øynene. Jeg flyter, svever med musiken, og rett før jeg forlater det våkne univers er siden ferdig. Da er det bare å reise seg og flippe den før jeg gjentar rituala.

August Søreide, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Hold kjæft!

Nå som førsteårsstudentene har landet litt, begynner mange av oss å tørre å rekke opp hånda på forelesning. Jeg vil råde mange av dere til å la være. Hele salen trenger ikke å høre på deg sutre om at du ikke får tak i en pensumbok. Hele salen trenger ikke å høre om en eller annen filosof som mener noe om meningen med livet når temaet er retorikk. Hele sa-

Hvem: Førsteårsstudenter med for mye selvtilitt og for lite selvinnsikt Hva: Prate for sakens skyld Hvorfor: Jeg er lei
len trenger ikke å høre at du helst vil bruke Calibri når foreleseren sier at alle skal bruke Times New Roman. Jeg er uenig med de fleste forelesere: Det finnes faktisk dumme spørsmål. Noen ganger lærer du mest av å holde kjæft og følge med.

Mia Huse, journalist i Universitas

Forunderlig fint!

Diket sørger for sommerlengsel og pusterom på Bylarm.

Jeg gikk i Bylarm-fella og ble stående utafor Blå for lenge. Snakka, røyka og drakk øl som om jeg var på Øyafestivalen. Her er intervallene korte og til min forskrekkelse oppdaget jeg at det norsk-svenske bandet Diket var nesten et kvarter inn i konserten sin. Jeg haster inn og rekker siste halvdel. Det er noe underlig fint og melankolsk med et halvfyllt Blå, den sakte roterende discokula og Dikets lette, myke folk-indie. Lengtende, beroligende før det tar av på sistelåta, «Vallmon blomma», som virkelig kommer til sin rett på Blås klubbscene. Men å forholde seg til en halv konsert er utilgivelig anmelderi, gudskjelov spiller Diket igjen dagen derpå.

Denne gangen er jeg ute i god tid. Bandet har fått med seg en ekstra trommis og fungerer enda bedre i den stueliknende atmosfæren på Himmel-scenen. Det er lunt og nedpå, et pusterom midt i det larmende bransjelijaget som har satt sine spor i meg. Vokalist, kantele- og fele-spiller Levina Storåkers små monologer sørger for at låtene smelter sammen, og en riktig hjemmekoselig stemning. De er tettere på

publikum enn kvel-den før, og nærheten er gjennomgående i hele konserten. Storåkers dempede sang og kantelespill får tidvis skinne på egen hånd før resten av bandet hektes på, vekselvis vuggeviser og fyrverkeri. Som en drøm av en hjemmefest der du faktisk vil høre på de som drar fram gitaren. Det er nært uten å være påtrengende.

De røde, kinesiske lyktene i taket som blinker sakte i takt med den plukkende gitaren på «Diverse», er et vidunderlig sammentreff. «Vallmon blomma» er en forrykende god avslutning, også i dag. Her er det også verdt å nevne samspillet mellom trommisene Oddbjørn Sponås og Martin Langlie (på lån fra Valkyrien Allstars), som slår seg knirkefritt gjennom registeret. Det er kraft og klarhet gjennom hele settet, på låter som «Vår» og «Där löken gror» trer det lengselsfulle

og vemodige sterkest fram. Det går rett hjem hos en anmelder med sommerabstinenser. Det regner jo for faen hele tida – «Ta mig dit där sommern bor, Ta mig till godnattsagor». Men man er, som Diket mestrer, nødt til å se det fine i alt det høstlige vemodet. Dersom du famler etter fine opplevelser denne høsten, hjelper Diket, både på headsettet og live.

Mads Bauer-Hartmark
anmeldelser@universitas.no

Grisebra!

«Årets stjernesjudd» på Bylarm spiller opp til fest.

Rammene rundt Pumpegris på Bylarm kunne knapt vært mer lovende. NRKs anmelder trilla terningkast 6 på debutalbumet *Fritids* i mars, og opptredenene på Trondheim Calling og Øyafestivalen ble møtt med panegyriske anmeldelser. Det er derfor et spent publikum som står trippende klare på uteområdet på Blå mens regnet hamrer på taket.

Etter et par minutter med lydtekniske startvansker, stilner kakofonien av bransjesnakk idet Pumpegris setter i gang. Åpningslåta «Livet kan jøkke suge» (når du er bare toogtjue) beveger seg fra nærmest poetiske linjer som glir av sted over lett instrumental, over i skjærende gitar og et lydbilde som grenser opp mot shoegaze. I sanger om å være ung, drikke øl og såvidt ha råd til leia er det gjerne en hårfin balanse mellom det klisjéaktig «relaterbare» og det genuint inderlige. Pumpegris holder seg uten tvil innenfor det genuine. Vokalist Vera Sonne gjør ikke skam på tekstlige godbiter som «De smisker og slafser og tafser på låret» og «Men kassa den sponser alle i klassa». Det låter godt, iallfall her jeg står, en halvmeter unna forsterkerne.

For det blir for dumt å benytte seg av det avgrensede delegatområdet på siden. Jeg sto der

konserten før, det må jeg tilstå, brått revet med av pressepassets privilegier. Men Pumpegris er rett og slett nødvendig å oppleve fra midt i mølja. Innimellom det såre og dempede er det rytmer som setter seg i hoftene og folkeinstrumenter som løfter taket. Midt i den tjukeste Oslo Gryta får jeg følelsen av at det er nummeret før noen drar fram stav og hatt, og byr opp bylarmerne til hallingdans. Forsøkene mine på å skrive ned noen vettuge ord i løpet av konserten var fåfengte, i notatene står det ganske enkelt: dritbra.

På «Dritten i midten» kommer konsertens eneste fartsdump. Lyden er litt *off* og det er noe som skurrer med vokalen, som ellers har vært upåklagelig. Dette er ikke Pumpegris sin feil, og utgjør heller ikke noen særlig forskjell i det store bildet. Bandet driver videre og sidemannen min ymter frempå med forslag om mosh-

pit. Forslaget er slettes ikke malplassert i det tempoet Pumpegris holder, dessverre er konserten over før vi rekker å iverksette det. Folkfusion-bandet med hint av funk og shoegaze er verdt å få med seg live. Heseblesende, med ti andre konserter å se, står jeg allikevel igjen for en liten debrief. «Hvordan blir anmeldelsen?» er det noen som spør.

– Nei, si det. Dritbra.

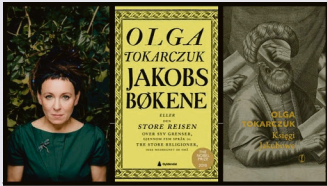
Mads Bauer-Hartmark
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 38 & 39

23/9 Lansering av Jakobsbøkene på norsk

Hver tirsdag arrangeres Litteratur på Blå, hvor det holdes samtaler, debatter og intervjuer som løfter de langsomme og dype samtalene om litteratur. På programmet førstkommande tirsdag er lanseringen av oversettelsen av *Jakobsbøkene*, nobelprisvinner Olga Tokarczucs mesterverk. Her vil oversetter Julia Wiedlocha, anmelder Trygve Riiser Gundersen og UiO-professor Knut Andreas Grimstad møtes til samtale om *Jakobsbøkene*, og skuespiller Giske Armand leser fra oversettelsen. Alt ligger til rette for et tankevekkende arrangement som kan gjøre en ellers alminnelig tirsdag til en minneverdig kveld.

Hvor: Himmel-scenen på Blå
Når: 23. september kl 19.30

19/9 Oslo/Fusion

Norges eneste skeive filmfestival går av stabelen denne uken. Spillefilmer, dokumentarer og kortfilmer vises i salene Tancred og Lillebil på Cinemateket. I en tid med økende reaksjonære holdninger, og en hverdag der minoriteter føler seg utrygge og skeives rettigheter innskrenkes, blir festivaler som dette både nødvendige og viktige. Samtidig er det en anledning for å feire skeiv kunst og rettighetskamp, og å se ny, skeiv film du ikke får sett på andre kinoer i byen. I tillegg har Cinemateket snille studentpriser.

Hvor: Cinemateket
Når: 19.–28. september

26/9 Fochs Koshka på Parkteateret

Teknoduoen Fochs Koshka slipper sitt debutalbum *Cluttercore* snart, og i den forbindelse spiller de på Parkteateret neste fredag. Musikken deres kan beskrives som høyenergetisk, og duoen lover en intens og hektisk lydopplevelse på sin livekonsert. Om det er i nærheten av like bra som innspillingen på Bandcamp og Spotify er det utvilsomt verdt å få med seg. Sjangerens natur, eksperimentell tekno som rister deg til det innerste, nytes tross alt best midt i publikum, framfor alene.

Hvor: Parkteateret
Når: kl 23:00, 26. september

Veldig Unge Talenter

Denne uken kan dere lese at Hasim Abdi ble en av de yngste på Stortinget. Ad Notam har snakket med en som ikke kom inn denne gangen, Bolle Svennebrev.

- Siden det ikke ble stortingsplass på meg denne gangen, kan jeg satse fullt på min 24 måneder gamle datter, Tina, i barnehageparlamentet (BHP).
- BHP er et talentutviklingsprogram der politikkerspirer kan øve seg med trygge rammer, forklarer politisk kommentator Helge Upartisk. Videre sier han at Tina ble oppdaget etter en strålende debut i Guttas Youtube-video «Hostende baby mot hydrogenbombe».
- BHP har blitt et naturlig steg på veien mot å

komme inn på Stortinget, sier Bolle Svennebrev.

Bolle og Tina bruker mye tid på å trene hjemme. Vi ser dem øve på å være i regjering.

- Hvorfor kommer dette først nå, én uke før valget, utfordrer Bolle.
- Ædda bædda, forteller hun tydelig, mens hun sakte dytter en brødskive med makrell i tomat over bordkanten.
- Du vet at du må rydde opp i dette nå, ikke sant? sier far på streng-journalist-vis.
- Ne-ei, sier Tina med et glimt i øyet.
- Dæven, hun er god! hvisker Bolle til Ad Notams journalist med et stort smil.

Av Med Vennlig Hilsen

Ukas studentvin

SORRY, NOT SORRY: Din indre student begynner kanskje å kaldsvette bare av prisen på ukas vin, men alt i livet kan ikke være et pris-prosent-regnestykke. Selv om roséfordinnene tyter ut av øra på panelistene, blir surmulingen stilnet etter første slurk. «ÅÅåh, den var god», sukker en panelist. Ukas rosé lukter jordbær og har en juice-sødme blandet med en bismak av surt godteri. Ettersmaken prikker tunga mer som rødvin, men den umiddelbare munnfølelsen får hele panelet til å smile varmt og smatte høyt. Smilet falmer når prisen nevnes, men «BI-studenter er også studenter», erklærer en frelst panelist. Med fancy plastkork, bærevennlig emballasje og økologiske druer, er dette vinen for den miljøbeviste, selektive og nytelsesorienterte (rikmanns)studenten. Eller vinen resten av oss kjøper i spleiselag til et bursdagsbarn.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Cornelissen Susucaru Rosato 2024

Pris: 309,90 kroner
Land: Italia, Sicilia
Alkohol: 13 prosent

Freyja Eikrem
lms, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Justine Bieber

Miljøpartiet de kjedelige

Regjeringen har store utfordringer med samarbeid, men hva med lokallagene? Vi ringte leder for MDG Alta, Frode Elias Lindal, for å høre hva han driver med nå, og hva man kan forvente fra den kommende regjeringsperioden. Han kunne by på noen gullkorn og noen sandkorn – tørr politisk analyse, altså.

- Hei og hopp! Er det Frode Elias?
- Ja, det stemmer.
- Jeg lurer på hva dere gjør i lokallaget nå som valgkampen er over?
- Nå er det tilbake til alminnelig drift og forberedelser til kommune-styret.
- Så kjedelig! Hva med på Stortinget, hva tror du de gjør der mens de venter på at de folkevalgte skal starte på jobb?
- De sørger for at folk er klare for å gjøre jobben sin og blir varme i trøya. De skal tross alt ikke være læringer i fire år, og kaste vekk tiden vår.
- Ja, for du synes kanskje de folkevalgte har for lang ferie, og jobber for lite?
- Neida, de jobber mer enn oss andre som jobber vanlig. De er på en måte alltid på jobb.
- Hmm, så rart. Jeg ser dem jo aldri noen andre steder enn på TikTok lenger. Hvordan tror du det blir med et så ungt Storting? MDG har

jo valgt inn en 19-åring, tror du det blir kaos på grunn av det?

- Jeg tror fornyelse er positivt. Det er mye orden og tradisjoner på Stortinget, mange av de gamle vil bare mele sin egen kake.
- Men er det ikke litt rart at man ikke får lov å drikke sprit, men man får være med å styre landet?
- Nja, det kan sikkert være en fordel det. Det er mye alkohol når man jobber som politiker, de holder på og fester. Det er ikke alle som tåler det.
- Ja, apropos, hvordan blir det å ha Giske tilbake?
- Jeg har møtt hans type på fest, de er slitsomme når de drikker.
- Tror du noen av de nye på Stortinget kommer til å dumme seg ut?
- Garantert, det blir nok noen skandaler.
- Hvem kommer til å gå på en pendlerbolig-smell?
- Den som gjør det har i så fall fulgt veldig dårlig med. Om noen gjør det er

det ikke bare politikeren sin feil, men hele apparatet rundt.

- Hvor mange ministere tror du må trekke seg i løpet av denne perioden, da?
- Hvor mange er det vi har?
- 20, tror jeg?
- Ja, da tror jeg 20 stykker må trekke seg til sammen.
- Hva med de 47 representantene fra Frp – kommer de til å oppføre seg?
- De er representative for folka som har valgt dem. Frp har gått til valg på tut og kjø, så da blir det nok sånn på Stortinget også. Det blir nok en realitetssjekk på flere av dem.
- Vil du vurdere din stilling som bakkenær og jovial?
- Jeg vet ikke om jeg kan beskrive meg som hverken av delene... Jeg er heller en som tenker mye... Jeg er kun sosial i korte perioder.
- Okeeeei.... Takk så mye, tankefulle Frode! Vi snållast!

KVISS-CORBIN

1. Sébastien Lecornu er valgt til ny statsminister, men i hvilket land?
2. Frøya Sjursæther ble på sin side valgt som Stortingsrepresentant for MDG, men hvordan skiller dette seg ut?
3. Hvilket parti er det eneste som har hatt økt valgoppslutning i hvert valg fra og med 2013?
4. Hvor mange prosent lå valgdeltagelsen på? Slingringsmonn på 3 prosentpoeng.
5. Vikingskipsmuseet på Bygdøy har byttet navn, men til hva?
6. Hvilken hendelse regnes vanligvis som starten på vikingtiden?
7. Hvilken fransk region er oppkalt etter vikingene som bosatte seg der?

8. Hvilket tegn snakker engelsktalende om når de sier *hyphen*?
9. Hva med *ampersand*?
10. Platon var Sokrates' mest kjente elev, men hvem har Platons mest kjente elev?
11. *The Odyssey* kommer på storskjermen neste år, men hvem er regissøren?
12. Jeremy Allen White, kjent fra *Shameless* og *The Bear*, spiller en kjent rockemusiker fra New Jersey i en film som kommer på norske kinoer neste måned. Hvilken musiker er det snakk om?
13. Koble riktig avdøde rockemusiker til riktig band: Jim Morrison, John Bonhan, Bon Scott og Freddie Mercury; Led Zeppelin, Queen, AC/DC og The Doors.
14. Hva er den kjemiske formelen for bordsalt?

15. Hvilken bokstav brukte Einstein for lysets hastighet i sin mest kjente likning?
16. Hvilken verdi har det romerske tallet M?
17. Hvilket årstall er det snakk om? Ban-Ki Moon blir ny generalsekretær i FN, Gerd-Liv Valla går av som LO-leder, partiet Rødt dannes, Playstation 3 kommer i norske butikker, Al Gore vinner Nobels fredspris, Kaká blir kåret til verdens beste mannlige spiller, skihopperen Kjersti Græsli blir født og Sven O. Høiby dør.
18. Da er ishockey-sesongen i gang, men hvilket lag løftet kongepokalen i fjor?
19. VM i friidrett pågår i disse dager, men i hvilken by?
20. Molde har igjen sparket hovedtreneren, men hvem var det denne gangen?

av Gabriel Corbin-Arntzen,
kvissmaster i Universitas

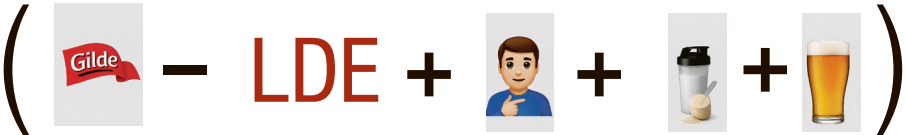
SVAR/DOM

- 0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. **Honours:** WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1.Frankrike. 2. Hun er tidens yngste Stortingsrepresentant. 3. Rødt. 4. 80,06 % (Det høyeste siden 1989). 5. Vikingskipsmuseet. 6. Angrepet på klosteret i Lindisfarne i 793 evt. 7. Normandie. 8. Bindestrøk. 9. &. 10. Aristoteles. 11. Christopher Nolan. 12. Bruce Springsteen. 13. Morrison fra The Doors, Bonham fra Led Zeppelin, Bon Scott fra AC/DC og Freddie Mercury fra Queen. 14. NaCl. 15. C. 16. 1000. 17. 2007. 18. Stohamar. 19. Tokyo. 20. Per-Mathias Høegmo.

Rebus

av Plænken

HINT: GRÜNDER IDE? Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «En Erna er over» Det klarte Immuncrew, Ola og Jøgge, Tore B.